

pracovních podmínkách. Úkolem komise je také podporovat dobrovolnou programovou činnost zaměstnavatelů, odborových organizací a zájmových sdružení při realizaci rovných práv v zaměstnání.

Equal footing doctrine. Zásada rovnosti základu. Podle této zásady tak, jako zakladatelské státy USA byly držitelé práva ke korytu splavné řeky, také všechny nové státy měly své právo ke korytu splavné řeky, která protékala jejich územím; nicméně princip neplatí bezvýjimečně. State of Utah By and Through Div. of State Land v. U.S.D Utah, 624 F. Supp. 622, 627.

Equality. Rovnost. Postavení, v němž lidé mají v podstatě stejná práva a privilegia a užívají stejné ochrany a v němž jsou v podstatě zavázáni ke stejným povinnostem. „Rovnost“ zaručená XIV. dodatkem k Ústavě USA (equal protection clause) znamená rovnost za stejných podmínek a mezi osobami v podobné situaci; třídění nesmí být svévolné a musí být založeno na určitém rozdílu skupin, které mají určitý vztah k uznání oprávněného zájmu, jehož má být dosaženo. Boyne v. State ex rel. Dickerson, 80 Nev. 160, 390 P.2d 225, 227. Viz Equal protection clause; Equal protection of the law.

Equalization. Zrovnoprávnění. Proces vyrovnávání nebo přizpůsobování se obecnému standardu. Vyrovnávání berních odhadů nebo daňových výměrů tak, jak je prováděn „komisemi pro vyrovnání“ (boards of equalization) v jednotlivých státech, spočívá v tom, že komise srovnává berní odhady místních daňových úředníků z různých okresů nebo jiných daňových obvodů v místní působnosti komise a upravuje je na společný a jednotný základ, zvyšuje nebo snižuje o takové procento, jaké je nutné, a to proto, aby zavedla v rámci dané územní jednotky jednotný a stejný odhadní koeficient mezi berním odhadem a skutečnou peněžní hodnotou majetku. Pojmu se také užívá k označení nivelizace nebo úpravy berních odhadů pro jednotlivé daňové poplatníky tak, že majetek jednoho vlastníka nesmí být odhadnut za vyšší (nebo nižší) procentní sazbu ze svého tržního ohodnocení než byl majetek jiného vlastníka. Postup, jímž se stanoví, že majetek určitého typu je uveden na příslušné odhadní listině s příslušnou procentní sazbou z jeho skutečné a plné hodnoty. Yellowstone Pipe Line Co. v. State Bd. of Equalization, 138 Mont. 603, 358 P.2d 55, 60. Viz také Equal protection of the law.

Equalization board. Komise pro vyrovnání. Organ místní správy, jehož úkolem je dohlížet na vyrovnávání daní jak mezi různými druhy majetku, tak mezi různými územními obvody za účelem zavedení rovnoměrného rozdělení daňového zatížení.

Equalization of taxes. Viz Equalization.

Equalize. Vyrovnat. Srovnat, uvést na srovnatelnou výši nebo úroveň. De Mille v. Los Angeles County, 25 Cal. App. 506, 77 P.2d 905, 906.

Equally divided. Rovným dílem. Ustanovení závěti o tom, že pozůstalost bude rozdělena rovným dílem (equally divided) nebo stejnými podíly (share and share alike) znamená, že majetek bude rozdělen podle počtu pozůstalých (per capita) a nikoli podle počtu kmenů (kořenů nebo zastoupení — per stirpes). Takové ustanovení však může být změněno dalšími ustanoveními závěti, požadujícími dělení podle kmenů (kořenů nebo zastoupení).

Equal Pay Act. Zákon o spravedlivé odměně. Federální zákon, podle něhož všechny osoby, které vykonávají stejnou práci, mají právo na stejnou odměnu bez ohledu na pohlaví, věk apod. „Stejná“ práce ve smyslu zákona nemusí být nutně prací identickou, ale stačí, je-li to práce stejná v podstatě. Usery v. Richman, C.A.N.D., 558 F.2d 1318, 1320. 29 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 206.

Equal protection clause. Ústavní klausule o rovné ochraně práv. Ustanovení XIV. dodatku k Ústavě USA, jímž se každému ze států USA zakazuje zbavit osobu, jež podléhá jejich pravomoci, stejné ochrany, kterou poskytují zákony. Ustanovení znamená, že všechny osoby mají za stejných podmínek stejné právo na ochranu výkonu svých práv, na preventivní ochranu práv a na nápravu křivd. In re Adoption of Richardson, 251 C.A.2d 222, 59 Cal. Rptr. 323,334. Viz také Equal Protection of the law.

Equal protection of the law. Rovnost před zákonem. Ústavní záruka „rovnosti před zákonem“ znamená, že žádné osobě ani skupině osob nelze odepřít stejnou ochranu práv, které požívají jiné osoby a jiné skupiny osob ve stejných životních situacích, stejné podmínky užívání osobních svobod a majetkových práv a stejné užívání osobního štěstí. People v. Jacobs, 27 Cal. App.3d 246, 103 Cal. Rptr. 536, 543; XIV. dodatek k Ústavě USA jednoduše znamená, že osobám v podobném postavení se musí dostat podobného zákonného zacházení. Dorsey v. Solomon, D. C. Md. 435 F. Supp. 725, 733.

Rovnost před zákonem v jednotlivém státě se vztahuje na osoby, jež spadají do působnosti státu ve smyslu ústavní zásady, kdy jeho soudy jsou přístupné osobám na základě stejných podmínek jako ostatním občanům, na základě stejných procesních pravidel a pravidel důkazního řízení ve věcech ochrany vlastních občanů a jejich majetku, prevence a nápravy křivd a vymahatelnosti smluvních závazků; kdy osoby nejsou vystaveny žádnému omezení v nabytí majetkových práv, požívání osobních svobod a v užívání osobního štěstí, jež obecně nezasahuje do práv jiných osob; kdy osoby nejsou zavázány k jiným nebo větším břemenům a povinnostem než jiné osoby; a kdy jim není udělen žádný nebo vyšší trest při stejném porušení zákona.

„Rovnost před zákonem“ (equal protection) ve vztahu k zařazení do daňových skupin nevyžaduje identický režim, ale pouze to, že (1) takové zařazení spočívá na skutečných a nikoli domnělých rozdílech, (2) rozdíl se vztahuje k účelu, k němuž je klasifikace prováděna a (3) rozdílný režim není natolik neslučitelný s rozdíly v klasifikaci, že by mohl být považován za zcela svévolný. Walters v. City of St. Louis, Mo., 347 U.S. 231, 74 S. Ct. 505, 509, 98 L. Ed. 660.

Equal Rights Amendment. Ústavní dodatek o rovnoprávnosti. Návrh ústavního dodatku k Ústavě USA, kterým se stanovilo, že: „Rovnost před zákonem nesmí být odepřena nebo zkrácena Spojenými státy nebo jednotlivým státem USA z důvodu pohlaví.“ Tento návrh nebyl přijat, neboť nebyl ratifikován stanoveným počtem států USA.

Equal Time Act. Zákon o stejném vysílacím čase. Podle tohoto zákona jestliže koncesionář rozhlasové nebo televizní stanice svolí, aby řádně zaregistrovaný kandidát na veřejnou funkci této stanice využil, musí dát stejné možnosti všem dalším řádně zaregistrovaným kandidátům na stejnou funkci. 47 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 315.

Eques. Lat. Jezdec. V římském právu jezdec, ve starém anglickém právu rytíř.

Equilocus. Stejný, rovný.

Equinoxes. Rovnodennosti. Dvě období v roce (jarní rovník kolem 21. března a podzimní rovník kolem 22. září), kdy doba od východu slunce do jeho západu je stejná jako doba od západu slunce do jeho východu.

Equip. Vybavit. Vybavit pro práci, potřebu nebo naléhavou situaci; vystrojit; opatřit vším, co je potřebné pro účinný zásah ve všech ohledech. Synonymum pro zařídit (furnish).

Equipment. Vybavení. Výstroj nebo výzbroj pro požadovaný účel. Vše, co je potřebné pro výstavbu; předměty, které jsou součástí výstroje; ekvipáž. Farm & Home Saving & Loan Ass'n of Missouri v. Empire Furniture Co., Tex. Civ. App., 87 S.W.2d 1111, 1112.

Podle Jednotného obchodního zákoníku (U.C.C., United Commercial Code) zboží zahrnuje „vybavení“ (equipment), jestliže je užíváno zejména v podnikatelské činnosti (včetně zemědělské činnosti a výkonu svobodného povolání) nebo je zakoupeno k takovému účelu nebo je zakoupil dlužník, který je nevýdělečnou organizací nebo vládní organizací nebo agenturou, nebo jestliže zboží nespadá do kategorie zásob, zemědělských produktů nebo spotřebního zboží. U.C.C. § 9—109(2).

Equipment trust. Korporační trust zřízený za účelem financování nákupu zařízení. Finanční operace běžně používané železničními společnostmi, jejímž prostřednictvím korporaci trust (trustee) nakoupí zařízení od výrobce a zaplatí větší část kupní ceny a železniční společnost hradí zůstatek. Trustee poté pronajímá zařízení železnici, která hradí poplatky za nájem zahrnující úroky, pravidelné splátky a korporaci poplatky.

Equipment trust certificate. Certifikát o správě zařízení. Druh cenného papíru, obvykle vydaného železniční společností, k zaplacení nového zařízení. Vlastnické právo k zařízení, jako např. lokomotivy, má správce (trustee) do té doby, dokud není splacena celá směnka. Certifikát o správě zařízení je obvykle zajištěn prvním uplatněním nároku na zařízení (first claim on equipment).

Equitable. Spravedlivý. Odpovídající principům spravedlnosti a poctivosti. Upravený systémem práva ekvity (viz heslo); přípustný nebo dosažitelný žalobou podle práva ekvity nebo podle norem a zásad práva ekvity. Viz Equitable action. Spojení s equitable viz hesla: Assets; Construction; Conversion; Easement; Ejectment; Estate; Fraud; Garnishment; Levy; Mortgage; Title; Waste.

Equitable abstention doctrine. Zásada vzájemné zdrženlivosti. Soud se může zdržet výkonu své pravomoci v zájmu zachování vzájemného respektu mezi soudy a mezi státy, jako je to v případech žalob ve věcech týkajících se zahraničních (cizích) právnických osob nebo cizí půdy. Zásada se také uplatňuje v případech, kdy se Federální soud zdrží zasahovat do rozhodování správních orgánů jednotlivých států o místních záležitostech. Allegheny Airlines, Inc. v. Penn. Public Utility Comm., D. C. Pa., 319 F. Supp. 407.

Equitable action. Žaloba podle práva ekvity (viz heslo). Ten, kdo podává žalobu na základě zásad ekvity; po sloučení procedurálních norem statutárního a soud-

covského práva a systému práva ekvity se na federálních soudech a na většině soudů jednotlivých států procesně uplatňuje pouze jeden druh žaloby — „civilní žaloba“ (civil action). Fed. R. Civil P.2.

Equitable adjustment theory. Teorie spravedlivého vyrovnání. V urovnávání sporů ze smluvních závazků na federálním soudu má soudce upravit spravedlivé rozhodnutí v přiměřeně dostatečném čase předtím, než je smluvní strana vybidnuta k vyrovnání se svými subkontrahenty, dodavateli a jinými věřiteli. Roberts v. U.S., 174 C. Cl. 940, 357 F.2d 938.

Equitable adoption. Zásada spravedlivé adopce. Zásada se vztahuje na situaci, kdy se osoba zaváže k adopci dítěte ústně a dítě řádně adoptuje, avšak bez jakéholi písemného nebo jiného formálního podkladu. V takovém případě se při rozhodování o pozůstalosti osoby, která se k adopci zavázala, tato zásada uplatní ve prospěch adoptovaného dítěte. Barlow v. Barlow, 170 Colo. 465, 463 P.2d 305, 308. V některých právních řádech má dítě právo dědit po zůstaviteli, který se zavázal k adopci, ale adopci nerealizoval. Dunn v. Richardson, D. C. Ark., 336 F. Supp. 649, 654.

Equitable assignment. Postoupení věci podle ekvity. Takové postoupení, které, ačkoli neplatné podle statutárního a soudcovského práva, by bylo platné a vykonatelné podle ekvity; např. cese s přívolením vlastníka nebo cese přírůstků postupitelovy věci. Stewart v. Kane, Mo. App., 111 S.W.2d 971, 974. K tomu, aby se jednalo o „spravedlivou cesi“ (equitable assignment), musí dojít k absolutnímu přisvojení si dluhu nebo jistiny, která má být postoupena, postupitelem. Sneesby v. Livingston, 182 Wash. 229, 46 P.2d 733, 735.

Equitable benefit doctrine. Zásada spravedlivého prospěchu. Podle této zásady soud rozhodující o konkursu, může přiznat přednostní pořadí uplatněným nárokům za práci provedenou osobami jinými než jsou likvidátoři v takové míře, v jaké provedené práce byly v zájmu majetku, a tehdy, jestliže osoba jednala především v zájmu majetku jako celku. Matter of Supreme Plastics, Inc., D. C. Ill., 8. B. R. 730, 736.

Equitable conversion. Rozšířený výklad převodu vlastnictví. Podle této zásady práva ekvity, které pohlížejí na to, co má být učiněno jako na to, co učiněno jest, jakmile smluvní strany uzavřely závazně smlouvu o prodeji půdy, je vlastníkem kupující a prodávající má právní titul k půdě pouze jako k jistině na splacení zůstatku z kupní ceny. Zásady se běžně používá v případech, kdy jedna ze smluvních stran zemře v době mezi podpisem dohody o prodeji nemovitosti a dnem převodu vlastnického titulu a kdy se za určitých okolností půda považuje za movitý majetek a movité věci za půdu. Uplatní se v okamžiku, kdy smlouva o prodeji nemovitosti se stane pro smluvní strany závaznou. Lampman v. Sledge, Tex. Civ. App., 502 S.W.2d 957, 959. Viz také Conversion.

Equitable defense. Obhajoba podle ekvity. Formálně obhajoba, kterou bylo možné vést pouze před soudem ekvity. Poté, co došlo ke sloučení procedurálních norem systému statutárního a soudcovského práva s právem ekvity, je možné vést obhajobu podle norem ekvity a zároveň podle norem statutárního a soudcovského práva v jednom soudním řízení. Fed. R. Civil P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 8.

Equitable distribution. Spravedlivé rozdělení. V některých státech USA (*např.* v New Jersey) podle zákonů o nezaviněném rozvodu mohou soudy spravedlivě rozdělit po rozvodu manželů všechny majetek nabytý za trvání manželství na základě právního nebo uživatelského titulu jedním nebo oběma manželi bez ohledu na to, zda jsou držiteli právního titulu oba manželé nebo pouze jeden z nich.

Equitable doctrine of approximation. Teorie spravedlivé přibližnosti. Tato teorie se liší od „teorie přibližné totožnosti“ (Cy pres doctrine) v účelu a aplikaci. Teorie přibližné totožnosti se použije tehdy, jestliže zjevný dobrý úmysl nevyšel buď v důsledku toho, že závět je od počátku neplatná nebo proto, že předmět se dodatečně ukázal být nevhodným; účelem je rekonstruovat přibližně stejný úmysl zůstavitele. Teorie spravedlivé přibližnosti pouze opravňuje soud k tomu, aby pozměnil podrobnosti správy v zájmu ochrany svěřeneckého majetku a vykonal to, co zůstavitel v zásadě chtěl.

Equitable election. Spravedlivá volba. Podle této teorie nikdo nemůže přijmout požitky plynoucí ze závěti a současně odmítnout uznání její platnosti v ostatních částech. Teorie nesmí být použito na újmu třetí osoby. *Luttrell v. Luttrell*, 4 Ohio App.2d 305, 212 N.E.2d 641, 642. Volba, kterou vykoná oprávněná osoba podle závěti nebo darovací listiny, již se rozhodne pro některé z dvou alternativních práv nebo požitků, nikoli však pro obě. *Peters v. Bain*, 133 U.S. 670, 10 S. Ct. 354, 33 L. Ed. 696. Povinnost uložená jedné ze stran vybrat si mezi dvěma neslučitelnými nebo alternativními právy či požadavky tam, kde je zřejmé, že úmysl osoby poskytující právo se vztahoval na jedno z nich. *Dakan v. Dakan*, 125 Tex. 305, 83 S.W.2d 620, 624. Výslovně učiněný výběr mezi dvěma neslučitelnými právy, z nichž každé může být ustanoveno podle vůle osoby, která výběr provádí. *Bierce v. Hutchins*, 205 U.S. 346, 27 S. Ct. 524, 51 L. Ed. 828. *Viz také* Election (*Law of wills*).

Equitable estoppel. Spravedlivá námitka proti uplatnění práva. Zásada, podle níž lze osobě zamítnout uplatnění práva, které by jí jinak příslušelo, jestliže svým vlastním jednáním nebo chováním nebo mlčením, pokud bylo její povinností mluvit, zavádá takovému rozhodnutí důvod. *Mitchell v. McIntee*, 15 Or. App. 85, 514 P.2d 1357, 1359. Důsledek vědomého jednání jedné strany, kdy je jí odepřeno uplatnit právo proti druhé straně, která se oprávněně spoléhala na takové jednání a jemu přizpůsobila své jednání. Přizpůsobivší se straně by byla způsobena újma, kdyby první straně bylo umožněno, aby odvolala své původní jednání. *American Bank & Trust Co. v. Trinity Universal Ins. Co.*, 251 La. 445, 205 So.2d 35, 40.

Prvkem nebo základem pro takové zamítnutí je skutečnost, že změna by vedla u strany uplatňující námitku k horšímu, *Malone v. Republic Nat. Bank & Trust Co.*, Tex. Civ. App., 70 S.W.2d 809, 812; jednání strany, proti níž se námitka uplatňuje, které by bylo proti spravedlivosti a dobrému svědomí, jestliže by měla tvrdit a prokazovat pravdu, *Rody v. Doyle*, 181 Md. 195, 29 A.2d 290, 293; nepoctivé zastupování nebo zakrývání faktů, *Clark v. National Aid Life Ass'n*, 177 Okl. 137, 57 P.2d 832, 833; neznalost strany uplatňující námitku faktů a nedostatek možnosti je zjistit, *Fipps v. Stidham*, 174 Okl. 473, 50 P.2d 680, 684; újma způsobená prohlášeními, úkony nebo opomenutím strany, která připustila popření jejich pravdivosti, *Fleisbein v. Western Auto Supply Agency*, 19 Cal. App.2d 424, 65 P.2d 928; záměr

o tom, že se má zastupovat, *Consolidated Cut Stone Co. v. Seidenbach*, 181 Okl. 578, 75 P.2d 442, 452; znalost, skutečná nebo domnělá, faktů na straně, proti níž se vznáší námitka, *Antrim Lumber Co. v. Wagner*, 175 Okl. 564, 54 P.2d 173, 176; *Lillywhite v. Coleman*, 46 Ariz. 523, 52 P.2d 1157, 1160; uvedení osoby v omyl k její újmě, *United States, for Use and Benefit of Noland Co., v. Wood, C.C.A. Va.*, 99 F.2d 80, 82; opomenutí, nepoctivé jednání nebo zastupování, jímž se jiná osoba uvádí v omyl. Zakládá se na nějakém souhlasném projevu, slovem nebo jednáním, osoby, proti níž směřuje nepoctivé jednání, a na určitém jednání druhé strany, spoléhající se na pravost zastupování. *George W. Armbruster, Jr., Inc. v. City of Wildwood, D.C.N.J.*, 41 F.2d 823, 829.

Termíny „estoppel in pais“ a „equitable estoppel“ jsou vzájemně zaměnitelné. *Brown v. Corn Exchange Nat. Bank & Trust Co.*, 136 N.J. Eq. 430, 42 A.2d 474, 480.

Equitable interest. Majetkový podíl podle ekvity. Podíl beneficiáře ve svěřenství se přiznává podle ekvity na rozdíl od podílu správce svěřenství (trustu), který má právní titul na rozdíl od titulu podle ekvity. *Restatement, Second, Trusts*, § 2f. *Viz také* Equitable ownership.

Equitable lien. Retenční (zadržovací) právo podle ekvity. Právo, které není upraveno common law, zadržet celý majetek nebo jeho část do splacení dluhu nebo pohledávky. *Morrison Flying Service v. Deming Nat. Bank, C.A.N.M.*, 404 F.2d 856, 861. Retenční právo podle ekvity vzniká buď na základě písemné smlouvy, která dokládá úmysl zatížit určitý majetek dluhem nebo závazkem, nebo na základě rozhodnutí soudu ekvity, je-li takový úmysl skrytý, o tom, že se použije na vztahy mezi stranami a na podmínky jejich jednání. *Owensboro Banking Co. v. Lewis*, 269 Ky. 277, 106 S.W.2d 1000, 1004.

Equitable life estate. Doživotní majetkové právo. Podíl na movitém a nemovitém majetku, který trvá po dobu života držitele majetku a který je přiznán podle ekvity a ne podle zákonného práva. To je případ beneficiáře trustu, který má doživotní majetkové právo ve svěřenství.

Equitable mortgage. Zástava podle ekvity. Dohoda o zapsání majetku jako zástavy před tím, než je zástavní listina formálně potvrzena. Společný termín pro označení všech převodů majetku, které co do zvláštnosti své formy nebo podoby, nezajištěné transakce mají přesto účinek zástavy, jsou-li předmětem jednání soudu rozhodujícího podle ekvity. *Eagle's Nest, Inc. v. Malt*, 70 N.C. App. 397, 319 S.E.2d 685, 687. Tak například, převede-li osoba všechna majetková práva na svého věřitele jako zástavu za dluh při vzájemném srozumění, že po splacení dluhu věřitel majetek opět převede, soud bude takovou dohodu považovat za zástavu, i když nic netušící kupující jakožto věřitel může zmařit výkon dlužnických práv podle ekvity. *Viz také* Mortgage.

Equitable owner. Vlastník podle ekvity. Ten, komu jsou podle ekvity přiznána práva vlastníka, neboť skutečně užívání majetku a titul vlastníka patří jemu, i když bezpodmínečný právní titul má někdo jiný. *Levin v. Carney*, 120 N.E.2d 92, 96, 161 Ohio St. 513.

Equitable ownership. Vlastnictví podle ekvity. Vlastnický titul podle ekvity na rozdíl od vlastnického titulu podle statutárního práva. To je případ beneficiáře svěřenství (trustu). Vlastnická práva, která jsou chráněna podle ekvity. *Viz také* Equitable interest.

Equitable recoupment. Spravedlivé snížení. Právní norma, podle níž lze zúžit právo strany dovolávající se soudního řízení o splacení dluhu tím, že strana zadrží dlužníkovy peníze nebo majetek, na něž nemá morální právo. Jde obvykle o obranný právní prostředek, jímž se pouze zmírní náhrada způsobené škody. Teorie „spravedlivého snížení“ stanoví, že alespoň v některých případech, jinak vyloučených omezujícím zákonem (statute of limitations), lze přesto požadavek na splacení daní snížit v neprospěch státu. *May Dept. Stores Co. v. City of Pittsburgh, Pa. Cmwlth.*, 376 A.2d 309, 313.

Equitable redemption. Zpětná koupě podle ekvity. Úkon nebo postup, jimiž zástavní dlužník po splacení zástavního dluhu zpětně kupuje svůj majetek. Zpětná koupě majetku poté, co byl zahájen soudní prodej. *Viz* Equity of redemption.

Equitable relief. Náprava podle ekvity. Druh nápravy vymáhané u soudu ekvity, spočívající např. v rozhodnutí o udělení příkazu nebo určitého úkonu namísto finanční náhrady škody.

Equitable rescission. Zrušení podle ekvity. Zrušení soudem ekvity na rozdíl od zrušení „podle práva“ (legal rescission), které je uvedením do původního stavu nebo učiněním takové nabídky.

Equitable restraint doctrine. Zásada spravedlivého zdržení. Podle této zásady se federální soudy zdrží zasahovat nařízením do neuzavřeného trestního stíhání, v němž není dostatečně zjevná zlá víra a nenapravitelná újma. *Samuels v. Mackell*, 401 U.S. 66, 91 S. Ct. 764, 27 L. Ed.2d 688; *Boyle v. Landry*, 401 U.S. 77, 91 S. Ct. 758, 27 L. Ed.2d 696; *Perez v. Ledesma*, 401 U.S. 82, 91 S. Ct. 674, 27 L. Ed.2d 701; *Dyson v. Stein*, 401 U.S. 200, 91 S. Ct. 769, 27 L. Ed.2d 78; *Byrne v. Karalex*, 401 U.S. 216, 91 S. Ct. 777, 27 L. Ed.2d 792.

Equitable right. Nárok podle ekvity. Nárok vymahatelný u soudu ekvity na rozdíl od právního nároku vymahatelného u soudu obecného práva; avšak podle platných norem se ve většině států USA a u federálních soudů vyvinula praxe, podle níž došlo ke sjednocení procesních norem pro žaloby podle obecného práva a podle ekvity. *Fed. R. Civil P.2.*

Equitable servitudes. Služebnosti podle ekvity. Stavba zábran a zábrany v užívání pozemku, jež mohou být vymahatelné podle ekvity. Je-li stanovena posloupnost vzniku takových služebností, další vlastník může vymáhat jejich plnění na dalším vlastníkově cestou soudního příkazu o provedení nápravy. *Snow v. Van Dam*, 291 Mass. 477, 197 N.E. 224. Takové služebnosti přesahují obsah smlouvy o pozemku, neboť jejich obsahem je nárok k pozemku.

Equitable subrogation. Subrogace (postoupení práv jiné osobě) podle ekvity. Právní fikce, podle níž na osobu, která splácí dluhy, za něž je primárně odpovědná jiná osoba, přecházejí všechna práva osoby původní a oprávnění činit všechna příslušná opatření k uplatnění takových práv. *Commercial Union Ins. Co. v. Medical Protective Co.*, 426 Mich. 109, 393 N.W.2d 479, 487.

Equitable title. *Viz* Equitable ownership.

Equitable waste. Plýtvání podle ekvity. Ztráta na jmění neslučitelná s dobrým vedením nebo hospodařením, která je za takovou uznaná soudem ekvity, nikoli však soudem obecného práva.

Equitas sequitur legem. Equity sleduje právo (ekvita je vůči common law subsidiární).

Equity. Výkon soudní moci podle spravedlnosti na rozdíl od výkonu soudnictví podle striktních norem obecného práva (common law). Equity je založena na systému norem a principů, které vznikly v Anglii jako alternativa k tvrdým normám obecného práva a které byly založeny na tom, co bylo přiměřené a spravedlivé v konkrétní situaci. Lidé se raději dovolávali nápravy u těchto soudů než u soudů obecného práva. Pojem „ekvita“ (spravedlnosti) označuje obyčej a smysl pro čestnost, poctivost a správné jednání, jimiž se měly mezilidské vztahy řídit. *Gilles v. Department of Human Resources Development*, 11 Cal.3d 313, 113 Cal. Rptr. 374, 380, 521 P.2d 110. Ekvita je teorie práva, judikatura a zároveň oblast jurisdikce, která se liší svým původem, teoretickým základem a metodami od obecného práva; avšak z procesního hlediska se na federálních soudech a na soudech většiny států USA rozhoduje o právech podle ekvity i podle common law i o právních prostředcích na jejich uplatnění stejně, tj. rozhoduje o nich týž soud. *Viz* Equity, courts of.

Systém norem a právně teoretických konstrukcí, který existuje vedle systému práva (law) a je na něm v mnoha ohledech nezávislý; jeho účelem je umožnit celistvější výkon spravedlnosti tím, že se poskytne pomoc tam, kde soudy obecného práva nejsou k tomu kompetentní nebo nemohou zajistit výkon svého rozhodnutí nebo tehdy, kdy se v určitých oblastech soudní pravomoc vykonává nezávisle na nich.

Poměrný podíl akcionáře (podíl vlastníka — ownership interest) na základním jmění a zisku akciové společnosti. Výše podílu vlastníka na podnikovém jmění. V tomto smyslu ekvita se vztahuje nikoli na jeho právní vyjádření, ale na peněžní vyjádření toho, že vlastníkův podíl na jmění se rovná aktivům společnosti po odečtení všech pasív.

Hodnota jmění nebo podniku po odečtení dluhů (*např.* tržní hodnota domu po odečtení zástavních dluhů). *Dorfman v. Dorfman*, Tex.Civ.App. 457 S.W.2d 417, 422. *Viz níže*, Real estate.

Accounting. Účetnictví. Splacený kapitál plus zisk po vyplacení dividend.

Countervailing equity. Vyrovnávací podíl; podíl nebo právo, které je v protikladu k tomu, o jehož uplatnění nebo uznání jde a jež nemá být obětováno nebo podřízeno druhému právu, neboť obě jsou stejně silná a spravedlivá a obě si zasluhují stejnou míru zvážení.

Investment. Investice. Vlastnický podíl akcionáře v akciové společnosti (na rozdíl od dlužního úpisu nebo jiných dlužních závazků).

Latent or secret equity. Utajený podíl. Poměrný podíl nebo právo, o jeho existenci vědí pouze strany, v jejichž zájmu vznikl nebo který byl jedné či několika osobám zájímajícím se o věc utajen.

Natural equity. Přirozená spravedlnost. Pojmu se někdy užívá v pracích o právní teorii, kde postrádá přesnějšího vymezení. Používá se ho jako ekvivalentu pro spravedlnost, čest a morálku v obchodních stycích nebo pro lidský smysl pro správné a poctivé jednání. Vzhledem k tomu, že ekvita, tak jak je vykonávána dnes, je složitý systém norem, právně teoretických konstrukcí a precedentů a je v rámci vlastních stanovených principů pouze o něco málo pružnější než je právo, pojem

„natural equity“ lze chápat jako obecné vyjádření toho, co běžně chápané svědomí a smysl pro spravedlnost pojímají jako poctivé, správné a přiměřené. Nezáleží přitom na tom, zda kancléřské soudy by na to tak hleděly.

Perfect equity. Nabyté právo podle ekvity. Titul nebo oprávnění podle ekvity, které se od právního titulu nebo oprávnění podle common law liší pouze nedostatkem ve formálních náležitostech, při jejich splnění by je bylo možné uplatnit před soudem obecného práva; zejména jde o případ, kdy kupující strana splatila podíl nebo celou část za nemovitost a splnila všechny stanovené podmínky, ale zatím nezískala listinu o vlastnictví nebo vlastnický dekret.

Real estate. Zbytkové majetkové právo toho, kdo dal svůj majetek do zástavy, nebo zůstatková hodnota majetku po realizaci retenčního práva. Hodnota majetku převyšující úhrn zabraného majetku a jiných závazků. Rozdíl mezi poctivou tržní cenou a dluhem na majetku; takže podíl (ekvity) 5 000 dolarů lze dosáhnout, jestliže poctivá tržní cena majetku je 20 000 dolarů při celkovém zadlužení 15 000 dolarů. Pojem vznikl z jednání anglických soudů ekvity o právu vlastníka ke zpětné koupi svého majetku dokonce i po zahájení jeho soudního prodeje. Tak vzniklo právo ke zpětné koupi podle ekvity. Existence práva byla uznána, jestliže hodnota majetku vysoce převyšovala dlužnou částku vůči straně, která majetek zabrala.

Equity acts in personam. Ekvita rozhoduje vůči osobě. Základní princip práva ekvity, podle něhož soudy ekvity rozhodují o odškodnění formou příkazu proti osobě na rozdíl od rozhodnutí, kterým se poskytuje peněžní náhrada škody. Nutným souběžným principem je princip, podle něhož ekvita vyžaduje osobní jurisdikci k přiznání odškodnění.

Equity, bill in. Žaloba podle ekvity. Původní označení pro podání žaloby před soudem ekvity. Dnes však ve většině států USA byl tento druh podání nahrazen žalobou (complaint) tím, že došlo ke sloučení procesních norem obecného práva a ekvity. Fed. R. Civil P. 2.

Equity capital. Kmenové (základní) jmění. Kapitál vložený vlastníky do společnosti oproti cennému papíru (akcii) nebo jinému vlastnickému listu.

Equity, courts of. Ekvitní soudy. Soudy, které rozhodují na základě ekvity a podle zvláštních procesních pravidel a praxe. Často pojmenované jako „kancléřské soudy“ (courts of chancery). V souvislosti se sloučením procesních pravidel podle ekvity a podle obecného práva u federálních soudů a soudů většiny států USA byly ekvitní soudy zrušeny.

Equity financing. Zvýšení základního jmění akciové společnosti vydáním (prodejem) akcií. Opačnou operací je financování dluhu (debt financing), při němž je kapitál zvyšován vydáním dlužních úpisů nebo peněžní půjčkou.

Equity follows the law. Ekvita sleduje právo (ekvita je vůči common law subsidiární). Ekvita přijímá a následuje normy obecného práva ve všech případech, na něž takové normy mohou být aplikovány. Ekvita při projednávání případů spadajících do její působnosti přejímá a následuje analogické případy upravené normami obecného práva. Hlavní maxima právní teorie ekvity, jež ovšem neplatí obecně; naopak je z ní mnoho výjimek.

Equity jurisdiction. Jurisdikce ekvitních soudů. V obecném významu jde o rozhodování spadající do působnosti ekvitních soudů, avšak speciálně o soubor případů, sporů a okolností, které tvoří vlastní předmět výkonu pravomoci ekvitního soudu.

U federálních soudů a většiny soudů států USA došlo ke sjednocení procesních podmínek pro podání žalob jak podle obecného práva, tak podle ekvity (tzn., že týž soud rozhoduje jak o věcech spadajících do rozhodování podle obecného práva, tak o věcech spadajících do rozhodování podle ekvity), tudíž osoba dovolávající se odškodnění podle ekvity podává stejnou formu žaloby jaká je pro žalobu o náhradu škody podle obecného práva (complaint), a jednoduše v ní žádá o odškodnění podle ekvity namísto peněžní náhrady škody nebo žádá o odškodnění současně s peněžní náhradou škody. Fed. R. Civil P.2.

„Jurisdikce ekvitních soudů“ v běžném významu jako specifická pravomoc, odlišná na jedné straně od obecné pravomoci rozhodovat vůbec a na druhé od jurisdikce podle „statutárního práva“ (at law) nebo podle „soudcovského práva“, je pravomoc projednávat určité druhy a skupiny civilních sporů podle principů, metody a postupů zavedených ekvitním soudem a rozhodnout o nich v souladu s doktrínami a normami ekvitní jurisdikce. Rozhodnutí může znamenat přiznání ekvitních práv (equitable rights), jiných majetkových práv a právních titulů nebo přiměřených prostředků ochrany práva. K tomu, aby v rozhodování o věci byl příslušný ekvitní soud, musí nastat jedna ze dvou skutečností: buď má soud uzнат původní osobní nebo majetkové právo nebo právní titul, nebo musí kvalifikovat porušení práva, jež vyvolalo soudní spor, podle principů ekvity a nikoli podle obecného práva; nebo přiznání prostředků uplatnění práva musí být v podstatě spravedlivé; jde-li o takové prostředky, o nichž může rozhodovat soud obecného práva, musí být takové, jež jsou při vedení spravedlivého soudního procesu přiměřené. Norback v. Board of Directors of Church Extension Soc., 84 Utah 506, 37 P.2d 339.

Equity jurisprudence. Rozhodovací pravomoc ekvitních soudů. Ta část oblastí rozhodování soudů, která patří výlučně do pravomoci ekvitních soudů na rozdíl od pravomoci soudů obecného práva. V obecnějším významu právní věda, která se zabývá normami, principy a maximami, jimiž se ekvitní soudy řídí, soudními případy a spory, jež jsou předmětem jejich jednání a povahou a formou prostředků k uplatnění práva, jež ekvitní soud přiznává.

Equity loan. Půjčka na jmění. Vyměřený úvěr poskytnutý bankou majitelům domů do takové výše, která je zajištěna majetkovým podílem na domě vypůjčitele. Viz Equity (Real estate).

Equity looks upon that as done which ought to have been done. Ekvita hledí na to, co mělo být učiněno, jako na to, co učiněno bylo. Podle ekvity se na věc, co do vedlejších následků a dopadů, hledí stejně, jako kdyby dokonané jednání stran bylo přesně takové, jaké mělo být a nikoli jako takové, jak je mohly strany provést.

Equity of a statute. Smysl zákona. Jde o výkladové pravidlo, jímž se připouští, že zákon se vztahuje i na případy v zákoně výslovně nevyjmenované (a zároveň výslovně nevyloučené), které jsou podle jasně a správně chápaného smyslu a obecného významu zákona

analogické těm, na které se zákon výslovně vztahuje; o takových případech se říká, že jsou „podle smyslu zákona“ (within the equity of the statute).

Equity of partners. Účast společníků. Pojem, jímž se označuje právo každého ze společníků na to, aby se majetku společnosti použilo na zaplacení jejich dluhů.

Equity of redemption. Právo zpětné koupě podle ekvity. Právo zástavního dlužníka na zpětnou koupi zabraného majetku (kromě případu soudního prodeje) po zaplacení dluhu, úroku a nákladů, byl-li takový majetek zabaven podle norem obecného práva pro porušení podmínek zástavy (tj. nesplacení hypotečních dluhů), po splacení dluhu, úroku a nákladů. Brown v. United States, C. A. Pa., 95 F.2d 487, 489. Viz Foreclosure; Redemption.

Equity ratio. Hodnota podílu. Podíly akcionářů dělené úhrnem aktiv.

Equity security. Vlastnický podíl. Cenný papír, který je vyjádřením podílu majetkových práv – nikoli dluhů – ve společnosti. Za takové podíly lze považovat kmenové i prioritní akcie. Viz Stock. Srovnej Bonds.

Podle definice obsažené v § 101 Zákoníku o úpadku (Bankruptcy Code) pojem zahrnuje: A) podíl vlastníka v akciové společnosti bez ohledu na to, zda je převoditelný nebo ne, nebo zda je označen jako „akcie“ nebo jako jiný cenný papír; B) podíl společníka ve společnosti s ručením omezeným; C) opční list nebo právo na nákup cenných papírů jiné než je právo převést, koupit, prodat, upsat na akcii, na cenný papír nebo podíl vymezený sub A) nebo B).

Equity shares. Vlastnické podíly. Akcie různého druhu, prioritní na dividendy a aktiva nebo s neomezeným právem na dividendy. Viz Stock.

Equity suffers not a right without a remedy. Ekvita nestrpí, aby existovalo právo bez prostředku k jeho uplatnění. Graselli Chemical Company v. Aetna Explosives Co., 164 C.C.A. 380, 252 F. 456.

Equity term. Soudní období. Období, v němž soud rozhoduje výlučně o věcech spadajících do rozhodování podle ekvity, tzn., že se nesoudí žádné případy trestního práva ani žádné spory vyžadující ustavení poroty. Viz Equity, courts of.

Equity to a settlement. Právo na spravedlivý podíl manželky. Právo manželky na majetek nebo jeho část, přiznané jí a jejím dětem v řízení před ekvitním soudem, v němž manžel uplatnil žalobu o převod manželčina podílu ve svůj prospěch. Právo, které lze uplatnit před ekvitním soudem vůči manželovi. Někdy označované za „majetkový podíl manželky“ (wife's equity)

Equivalent, adj. Ekvivalentní. Stejný co do hodnoty, síly, rozměru, obsahu, moci a účinnosti nebo co do odpovídajícího významu nebo důležitosti; stejný, identický. Bullard Co. v. General Electric Co., D.C.W. Va., 234 F. Supp. 995, 998.

Equivalent doctrine. Princip ekvivaletního účelu. Podle patentního práva (patent infringement law) princip ekvivalentního účelu znamená, že vykonávají-li dvě zařízení stejnou práci podstatně stejným způsobem a dosahují-li podstatně stejných výsledků, jsou stejná, i když se liší názvem, podobou či tvarem. Fife Mfg. Co. v. Stanford Engineering Co., D.C. Ill., 193 F. Supp. 226, 232. Zásada hlásá, že zařízení porušuje patentové prá-

vo k vynálezu, jestliže koná stejnou činnost jako vynález podstatně stejným způsobem přesto, že nemá přesné náležitosti patentu. Zásada má zabránit tomu, aby nedocházelo k nesankcionovanému porušování patentu jednoduchou úpravou toho, co jím je chráněno. Čím významnější patentovaný vynález, tím širší je uplatnění principu.

Equivocal. Nejasný. Mající dvojí nebo několikery význam nebo smysl. Synonymum pro „dvoznačný“ (ambiguous). Viz Ambiguity.

Equuleus. Skřípec. Druh mučidla používaného k vynucení přiznání.

ERA. Viz Equal Rights Amendment.

Erastians. Stoupenci erastianismu. Stoupenci Erastovi (Thomas Erastus, nar. 1524, lékař, teolog a moralista), kteří získali značný vliv v Anglii, zejména mezi právníky common law, v čase významného právníka Johna Seldena (1584–1654). Zastávali názor, že přestupky proti náboženství a morálce mají podléhat světským trestům, a že se nemají trestat církevními tresty či exkomunikací.

Erasure. Výmaz. Vymazání slov nebo znaků z listiny vygumováním, vystřihnutím nebo vyškrtáním. Také místo na dokumentu, odkud byla slova takto odstraněna. Pojmu se používá pro jakékoli odstranění části písemnosti, např. škrtním; avšak to není přesné.

Erasure of record. Výmaz z rejstříku trestů. Úkon, jímž se po splnění určitých podmínek zapečetí nebo zničí záznam o tom, že osoba byla trestána. Běžně to požaduje zákon o rejstříku trestů mladistvých.

Podle zákonného ustanovení o tom, že policejní a soudní záznamy mají být zničeny, je-li vyneseno osvobozující rozsudek, slovo „erased“ znamená přinejmenším to, že nesmějí být činěny dostupnými třetím osobám. Lechner v. Holmberg, 165 Conn. 152, 328 A.2d 701, 707. Viz Expungement of record.

Erciscundus. V římském právu to, co má být rozděleno. *Judicium familiae eriscundae* je žaloba o rozdělení dědictví. Pojmenování je odvozeno ze Zákona dvanácti tabulí.

Erect. Zřídit. V Anglii jedno z formálních označení pro zápis do královských listin. „Činíme, zřizujeme, zakládáme, ustanovujeme, pojmenováváme, vytváříme a etablojeme.“ „Založit“ (construct) je synonymem pro „zřídit“ (erect).

Erection. Zřízení; vybudování; postavení; stavba; postavit; vystavět; zřídit. Existuje rozdíl mezi „zřízením“ a udržováním (maintenance). Turturro v. Calder, 307 Mass. 159, 29 N.E.2d 744, 746.

Ergo. Lat. Tedy; proto; tudíž.

Ergolabi. V kontinentálním právu obstaravatelé práce; kontrahenti.

Erie v. Tompkins. Soudní rozhodnutí ve věci kompetenci, kterým se stanoví, že o žalobě před federálním soudem, kromě věcí upravených Ústavou Spojených států a zákony Kongresu USA, je třeba každé soudní rozhodnutí opřít o právo státu, na jehož území se federální soud nachází. 304 U.S. 64, 58 S. Ct. 817, 82 L. Ed. 1188. Tímto rozhodnutím bylo zrušeno rozhodnutí Swift v. Tyson, 41 U.S. 1, 16 Pet. 1, 10 L. Ed. 865, jímž se stanovilo, že existuje federální obecné právo, o něž je třeba opírat všechna rozhodnutí.

Erigimus. Zřizujeme. Jedna z vět, jimiž byla v Anglii královskou listinou zřizována obchodní společnost. 1 Bl. Comm. 473.

E.R.I.S.A. Zákon o důchodovém zabezpečení zaměstnanců (Employee Retirement Income Security Act). Federální zákon, jímž se upravuje financování, podpora, správa a rušení soukromého důchodového pojištění. Tímto zákonem byla také zřízena Společnost pro důchodové pojištění (Pension Benefit Guaranty Corporation). 29 U.S.C.A. § 1001 a násl.

Ermine. Hermelín. V přeneseném významu se pojmu užívá k označení úřadu nebo funkce soudce, jehož talár je lemován hermelínem. Hermelín je symbol neposkvrněné čistoty a důstojnosti.

Erosion. Eroze. Rozrušení působením vody, větru nebo jiných živlů. Postupné odplavování půdy působením vodních proudů nebo přílivu a odlivu. Odlišuje se od záplavy (submergence), která znamená zmizení půdy pod vodou a vytvoření plavebního prostoru nad půdou. Viz Avulsion. *Srovnej* Accretion.

Erotomania. Viz Insanity.

Errant. Potulný; bloudící; užíváno o soudcích a o soudních úřednících všeobecně cestujících z místa na místo.

Erratum. Lat. Omyl. Užito v latinském rčení při určení omylu a v odpovědi na to „in nullo est erratum“, tj. nebylo omylu, omyl nebyl učiněn.

Erroneous. Mylný. Chybný; vadný. Pojmu se obecně neužívá k označení korupčního jednání nebo jiného nepoctivého jednání. Viz Error.

Erroneous assessment. Vadný odhad. Týká se odhadu, jenž se odchyluje od práva a je proto neplatný; je svou povahou právní vadou. Nevztahuje se na rozhodnutí daňového odhadce při ohodnocení majetku. In re Blatt, 41 N.M. 269, 67 P.2d 293, 301.

Erroneous judgment. Vadný rozsudek. Rozsudek vynešený v souladu se soudní praxí, ale v rozporu s právem, na základě mylného výkladu právní normy nebo na základě chybné aplikace právních principů.

Erroneous or illegal tax. Chybná nebo nezákonná daň. Daň vybíraná bez zákonného oprávnění nebo z majetku, který nepodléhá zdanění nebo daň vybíraná úředníkem, který k tomu není oprávněn, nebo daň, která je z jiných podobných důvodů nezákonná.

Erronice. Lat. Mylně; na základě omylu nebo chyby.

Error. Omyl. Mylný úsudek nebo mylná představa o skutečnosti nebo o účincích faktů nebo chybný výklad nebo aplikace práva. Taková chybná nebo nesprávná interpretace nebo aplikace práva na skutečnosti v soudním sporu, která je dostatečným podkladem přezkumného řízení na základě writ of error. Právní vada nebo chybná nebo nesprávná aplikace práva, které jsou porušením soudního řízení a které odůvodňují tudíž zrušení rozsudku. Odklon od pravdy a správnosti; chyba; nesprávnost; např. chyba ve výpočtu. State ex rel. Smith v. Smith, 197 Or. 96, 252 P.2d 550, 555.

Pojmu „error“ se také užívá ve zkratkovitém vyjádření pro „writ of error“; např. ve rčení, že *error* neobsahuje pravdu (error lies); nebo , že rozsudek může být zvrácen *on error*, na základě omylu. Viz Writ of error.

Viz také Ignorance; Mistake; Plain error rule.

Assignment of errors. Určení omylů. Vymezení omylů, o něž se odvolávající strana opírá ve snaze o zrušení, pozastavení nebo změnu rozsudku nižšího soudu nebo o obnovu řízení. Viz např. Fed. R. App. P. 28.

Clerical error. Viz Clerical error.

Error apparent of record. Zřejmý omyl v záznamu. Zřetelný, principiální omyl, který se týká podstaty žalobního návrhu bez ohledu na důkazy; jasné neporozumění práva, které má být aplikováno. Parks v. Parks, 68 App. D. C. 363, 98 F.2d 235, 236.

Fundamental error. Zásadní omyl. V odvolacím řízení omyl, který se týká hlavních bodů odvolání a který je předmětem přezkoumání nehledě na to, zda byl za omyl označen nebo nikoli, tam, kde to soudce požaduje. Omyl takové povahy, že vede ke zrušení rozsudku. Tak závažný omyl, že kdyby nebyl napraven, vedl by k popření principů spravedlivého soudního řízení (due process). Roberts v. State, Ind., 492 N.E.2d 310, 313. Právní vada na první pohled zřejmě ze zápisu; např. nepřislusnost soudu. O takovou vadu jde tehdy, jestliže například mylné poučení poroty soudem se dotýká základních otázek sporu tak, že poučení neumožňuje použít práva, na jehož základě je obžalovaný stíhán. Kemner v. State, Tex. Cr. App., 589 S.W.2d 403, 409. Viz *Reversible error*, níže. Viz také Plain error rule.

Harmful error. Omyl způsobující újmu. Omyl, který pravděpodobně ovlivnil rozsudek nebo výrok poroty ke škodě žalující strany. Viz *Fundamental error*; *Reversible error*, toto heslo. Viz také Plain error rule.

Harmless error. Omyl, který nepoškodil. V odvolacím řízení jde o omyl, k němuž došlo v jednání před soudem nižšího stupně, ale který neměl za následek újmu na právech dovolávající se strany a kvůli němuž soud nezruší rozsudek. Jako například tehdy, kdy omyl byl vyvážen nebo napraven dalším průběhem sporného řízení nebo kdy bez ohledu na omyl soud shledal, že spor byl rozhodnut ve prospěch dovolávající se strany nebo tehdy, kdy bez ohledu na omyl, dovolávající se straně by podle práva nebylo možné přiznat větší nárok. Omyl, který svým charakterem nepostačuje ke zrušení nebo změně rozsudku nebo k obnově soudního řízení. Federální zákon o trestním soudním řízení (Fed. R. Crim. P. 52) stanoví: „K omylu, vadě, nesprávnosti nebo odchylce od práva, které nemají podstatný vliv na práva, se nepřihlíží.“ Viz také Harmless error doctrine.

Invited error. Princip „vyvolaného omylu“. V praxi odvolacích soudů to znamená, že jestliže v řízení před soudem první instance strana žádala nebo vybízela soud, aby vydal vadné rozhodnutí a soud jí vyhověl, nemůže být v odvolacím řízení rozhodnuto, na základě tohoto omylu, v její prospěch.

Reversible error. Zásadní omyl. V odvolacím řízení jde o takový omyl, který vede odvolací soud ke zrušení rozsudku soudu nižšího stupně; podstatný omyl, který pravděpodobně mohl způsobit újmu straně podávající odvolání. Viz výše *Fundamental error*. Viz také Plain error rule.

Error coram nobis. Vada v řízení, omyl odůvodňující autoremeduru. Omyl způsobený v řízení „před naším orgánem“; tj. omyl jenž je důvodem pro přezkoumání, změnu nebo zrušení rozsudku týměž soudem, jímž byl vydán. Nařízení soudu (writ) k zahájení řízení o rozsudku, který je vadný v posouzení faktů, které nebyly předmětem řízení nebo které soud nepřipustil, třebaže měly

zásadní význam pro platnost a regulérnost samotného soudního řízení. Hiawasse Lumber Co. v. United States, C.C.A.N.C., 64 F.2d 417, 418. Viz Coram nobis.

Error coram vobis. Vada v řízení před soudem nižší instance vytknutá soudem vyšším. Omyl v řízení „před vaším orgánem“; rčení používané tehdy, adresuje-li je odvolací soud soudu, který ve věci rozhodl. Viz Coram vobis.

Errores ad sua principia referre, est refellere. Odvolávat se na omyly a poukazovat na jejich původ, znamená vyvrátit je. Přivést omyly k jejich počátkům znamená neustále se k nim vracet.

Errores scribentis nocere non debent. Omyly toho, kdo píše, nesmějí být na újmu.

Error fucatus nuda veritate in multis, est probabilior; et saepe numero rationibus vincit veritatem error. Omyl, který je lstivě skrýván, je v mnoha případech pravděpodobnější než holá pravda; a často omyl převáží pravdu (předloženými) důvody.

Error in exercise of jurisdiction. Mylné zodpovězení právních nebo faktických otázek, na nichž závisí soudní rozhodnutí v dané věci. Burgess v. Nail, C.C.A. Okl., 103 F.2d 37, 43.

Error in fact. Omyl skutkový. O takový omyl jde tehdy, jestliže soud na základě skutečnosti, jež mu nejsou známy (např. nezletilost nebo úmrtí jedné ze stran) nebo které nevyplývají ze záznamů, vydá nicotné nebo naříkatelné (zrušitelné) rozhodnutí. K takovému omylu dochází tehdy, když některé skutečnosti reálně existují a nejsou známy nebo když o některé skutečnosti se předpokládá, že existuje a ona reálně neexistuje. Schwartz v. Kominski, 25 Ill. App.3d 789, 324 N.E.2d 91, 93.

Error in law. Nesprávné právní posouzení soudem. Nesprávná aplikace právní normy soudem na daný případ, např. při rozhodování o připuštění důkazu nebo při zadávání otázek porotě. Viz také Error.

Error in vacuo. Vada rozhodnutí ve sporném řízení bez sporného účinku. Taková vada může být důvodem ke kritice soudce, který se jí dopustil, nikoli však důvodem pro obnovu soudního řízení. Viz Error (*Harmless error*).

Error juris nocet. Právní omyl škodí. Omyl v právu má škodlivý následek; strana, která se omylu dopustila, musí nést následky.

Error nominis. Omyl ve jménu. Zanedbatelná chyba ve jménu osoby; užito pro odlišení omylu v osobě (error *de persona*), kdy se jedná o omyl v totožnosti osoby.

Error nominis nunquam nocet, si de identitate rei constat. Omyl v názvu (věci) není nikdy škodou, jestliže je zřejmé, o jakou identitu věci jde [jestliže je identita věci s určitostí známa]. Maximy se užije pouze tehdy, jestliže z právního úkonu, který má být vyložen, je zřejmé, jak lze omyl vysvětlit.

Error of fact. Viz Error in fact.

Error of law. Viz Error in law.

Error qui non resistitur approbatur. Omyl, proti němuž není vznesena námitka, je uznán.

Errors and omissions insurance. Viz Insurance.

Errors excepted. S výhradou chyb. Dodatek k vydanému účtu, který má ospravedlnit drobné chyby a přehlédnutí.

Error, writ of. Viz Writ of error.

Erthmiotum. Shromáždění. Ve starém anglickém právu shromáždění sousedů k řešení vzájemných nesrovnatelností; soud konaný na hranici mezi dvěma pozemky.

Erubescit lex filios castigare parentes. Právo je zahanbeno, když děti korigují své rodiče.

Escalation clause. Viz Escalator clause.

Escalator clause. Cenová doložka. Ve smlouvách mezi odbory a zaměstnavatelem ustanovení o tom, že mzdy se budou zvyšovat nebo snižovat v závislosti na určitých podmínkách, jako je index životních nákladů. Ve smlouvě o nájmu ustanovení o tom, že nájemné lze zvýšit s ohledem na zvýšení daní z nemovitostí, provozních nákladů, a dokonce i na zvýšení indexu spotřebních nákladů. Ve smlouvě o zhotovení stavby klauzule umožňující zhotoviteli zvýšit smluvní cenu v závislosti na zvýšení nákladů na pracovní sílu a na materiál.

Doložka ve smlouvách o nájmu nebo jiných smlouvách, již cena předmětu plnění je stanovena podle cenových předpisů. Podle takové doložky je nájemce oprávněn požadovat nejvyšší dovolené nájemné podle předpisů platných v době realizace nájemní smlouvy. Ta část doložky, týkající se zvýšení nájemného, znamená, že v případě, že jsou předpisy o nájemném změněny v době platnosti smlouvy, nájemník je povinen zaplatit zvýšenou cenu nájemného způsobem v nich stanoveným. Viz také Cost of living clause.

Escambio. Směna peněz. Ve starém anglickém právu soudní příkaz ke směně (writ of exchange). Koncese ve formě soudního příkazu, původně udělovaná anglickému obchodníkovi k vystavení směnky třetí osobě v cizí měně.

Escambium. Ve staré anglické právní terminologii směna.

Escape. Uniknout. Fyzicky opustit vězení bez povolení. Odchod nebo osvobození z vazby osoby, která byla pravomocně odsouzena k odnětí svobody, aniž by soud rozhodl o jejím propuštění. Vědomé nebo nedbalostní propuštění osoby řádně odsouzené k odnětí svobody. Uniknout; utéci s úmyslem uniknout zatčení. Vědomý únik ze zákonné vazby s úmyslem vyhnout se řádnému řízení před soudem. People v. Rivera, Colo. App., 542 P.2d 90, 92. Viz 18 U.S.C.A. § 751 a násl.

Escape clause. Úniková doložka. Ustanovení pojistné či jiné smlouvy, podle níž smluvní strany nemusí za určitých podmínek plnit závazky ze smlouvy vyplývající. Například mezinárodní smlouva o tarifech obsahuje doložku, že tarif bude změněn, je-li dovoz podle této doložky na újmu domácí produkci podobného zboží; doložka ve smlouvě o pojištění, která stanoví, že k plnění závazku nedojde, existuje-li jiné platné pojištění; klauzule ve smlouvě o dodávce zboží na dobírku, podle níž má kupující právo ve lhůtě tří dnů od smlouvy odstoupit.

Escape period. Lhůta pro rezignaci na členství v odborech. Termín obecně užívaný pro ustanovení v kolektivní smlouvě (union contract) v souvislosti s úpravou členství v odborech, kdy pracovníci mohou zrušit své členství v odborech v určité lhůtě před vypršením platnosti kolektivní smlouvy a před začátkem nové platnosti.

Escape warrant. Zatykač na zběha. V anglické soudní praxi šlo o příkaz k zadržení osoby, která zběhla z vazby v královské věznici. Příkaz byl vydán pod přísahou

soudcem toho soudu, u kterého žaloba byla podána, a byl určen všem šerifům v celé Anglii. Příkaz ukládal zadržet vězně a držet jej ve vězení až do splacení dluhu.

Escapio quietus. Osвобоzen od potrestání. Ve starém anglickém právu osvobozen od takového potrestání, které se podle práva lesů vztahovalo na ty osoby, jejichž dobytek byl nalezen na pozemku, na který nesměl vstupovat.

Escapium. Nahodilost. To, co se stává šťastnou či nešťastnou náhodou.

Eschaeta derivatur a verbo gallico eschoir, quod est accidere, quia accidit domino ex eventu et ex insperato. Slovo odúmrtí (escheat) je odvozeno od francouzského slova „eschoir“, což znamená připadnout, neboť věc připadá pánovi na základě nahodilé a nepředvídané události.

Eschaetae vulgo dicuntur quae decidentibus iis quae de rege tenent, cum non existit ratione sanguinis haeres, ad fiscum relabuntur. „Odúmrtí“ (eschaets) se obecně nazývají ty věci, které připadají královské pokladně, nemají-li ti, kteří byli královými vazaly, žádného pokrevního dědice.

Escheat. Odúmrtí (spadnost — nazpět připadlý majetek). Případnutí majetku státu, není-li osoby, která by byla oprávněná dědit.

Odúmrtí (spadnost) byla ve feudálním právu právem lenního pána zabrat lenní půdu, která byla opuštěná, vymřel-li rod vazala. K vymření mohlo dojít buď přirozenou cestou (*per defectum sanguinis*) nebo v důsledku deliktu (*per delictum tenentis*), který znemožnil převzetí dědictví. Vzhledem k tomu, že léno moh udělit král nebo feudální pán, nepřipadla odúmrtí vždy králi. Termín „odúmrtí“ ve Spojených státech znamená pouze přednostní právo státu na opuštěný majetek, na nějž nikdo neuplatňuje své právo.

Escheator. Správce (komoří) odúmrtí. V anglickém právu správní úředník, který byl jmenován v každém hrabství. Jeho povinností bylo starat se o majetek, který připadl králi odúmrtí a potvrzovat královské pokladně zabránění majetku. Úředník vykonával funkci pouze jeden rok a mohl být do ní znovu ustaven až po třech letech. Dnes již tato funkce neexistuje.

Escheat, writ of. Příkaz soudu lennímu pánovi, aby opět převzal do své držby půdu, která mu připadla odúmrtí.

Escheccum. Ve starém anglickém právu porota nebo inkviziční soud.

Escobedo Rule. Pravidlo, podle něhož výsledky vyšetřování nelze použít v trestním řízení před soudem, jestliže byl obviněný vyšetřován ve vazbě a jeho žádost o povolení přítomnosti právního zástupce byla zamítnuta, nebo jestliže policejní orgán obviněného neupozornil, že nemusí vypovídat, což se považuje za odmítnutí povolení přítomnosti právního zástupce. *Escobedo v. State of Illinois*, 378 U.S. 478, 490, 491, 84 S. Ct. 1758, 12 L. Ed.2d 977. *Viz také Effective assistance of counsel; Miranda Rule.*

Escot. Místní daň. Dříve v Anglii daň, kterou platily městské části a cechy a jejíž výnos byl určen na podporu obce. Nazývala se „scot and lot“ (poplatek).

Escribano. Notář. Podle španělského práva státní úředník vykonávající pravomoci obdobné pravomocem francouzského notáře. Má pravomoc sepisovat, ověřovat a osvědčovat převody majetku a smlouvy mezi fyzickými osobami a také provádět některé soudní úkony.

Escritura. Listina. Podle španělského práva psaný dokument. Každá listina sepsaná státním notářem (*escribano*) nebo notářem obchodní společnosti nebo obecní rady (*concejo*). Také listina opatřená královskou pečetí nebo pečetí jiného státního orgánu.

Escroquerie. Fr. Zpronevěra, podvod.

Escrow. Podmíněná smlouva. Písemná dohoda, peníze, cenný papír nebo jiný převod majetkových práv cedentem, výstavcem směnky nebo přímým dlužníkem, svěřená třetí osobě do doby, než nastane předemná událost nebo stanovená podmínka. Poté třetí osoba odevzdá listinu postupci nebo jiné osobě, jíž je plnění určeno. Soubor listin o převodu majetkových práv, jako jsou darovací listina, dlužní úpis, akcie, obligace nebo jiného majetku, který je svěřen třetí osobě do správy do té doby, než budou splněny všechny podmínky stanovené smlouvou; např. odevzdání listiny o převodu majetku třetí osobě (agentu) na základě smlouvy o splátkách na koupi pozemku do doby, než bude splacena celá kupní cena.

Escrow account. Podmíněný účet. Bankovní účet obvykle zřízený na jméno vkladatele a agenta podmíněčné smlouvy (escrow agent), který je vkladateli nebo třetí osobě proplacen až poté, co byly splněny podmínky stanovené podmíněnou smlouvou; např. obligace na splacení daní z nemovitosti jsou obvykle převedeny na podmíněný účet hypotečního bankéře zástavním dlužníkem.

Escrow contract. Podmíněná smlouva. Dohoda mezi kupujícím, prodávajícím a uschovatelem o vzájemných právech a závazcích.

Escrow deposit. *Viz Escrow account.*

Escrowl. Ve starém anglickém právu podmíněná smlouva (escrow); svitek. „A odevzdejte listinu cizinci jakožto podmíněnou smlouvu“ (escrowl).

Escuage. Druh léna. Podle feudálního práva služba na vlastním koni. Jeden z druhů lenních služeb králi; povinnost spočívající v doprovodu krále po čtyřicet dní ve válce na náklady leníka nebo povinnost poslat za sebe náhradu. V pozdějších dobách byla tato služba vyplacena v penězích, čemuž se říkalo „jisté léno“ (escuage certain). 2 Bl. Comm. 74, 75.

Esketores. Zloději nebo pustošitelé cizích pozemků a majetků.

Eskipper, eskippare. Nalodit.

Eslisors. *Viz Elisors.*

Esne. Ve starém anglickém právu člověk vzatý do služby, blížící se nevolnictví.

Esnevy. Seniorita; právo nejstaršího; privilegium nejdříve narozeného. Užívané zejména o privilegium nejstaršího z dědiců vybrat si mezi díly společné půdy rozdělené dohodou (voluntary partition).

ESOP. *Viz Employee Stock Ownership Plan.*

Espera. Zákonná lhůta. Lhůta daná právní normou nebo rozhodnutím soudu k provedení určitých úkonů, jako např. vyhotovení dokumentů, zaplacení dluhů atd.

Espionage. Vyzvědačství. Vyzvědačství je trestným činem „sběru, předávání nebo ztráty“ informací, týkajících se národní obrany s tím úmyslem nebo proto, že jich bude použito v neprospěch Spojených států amerických nebo ku prospěchu cizího státu. 18 U.S.C.A. § 793; *Rosenberg v. United States*, 346 U.S. 273, 73 S. Ct. 1152, 97 L. Ed. 1609. *Viz Internal security acts.*

Espionage Act. Zákon o vyzvědačství. Federální zákon, kterým se sankcionuje vyzvědačství, špionáž a podobné trestné činy. 18 U.S.C.A. § 793 a násl.

Esplees. Úroda. Zastaralý výraz pro úrodu sklizenou z půdy a polí; např. seno z luk, tráva z pastvin, obiloviny z orné půdy, renta a služby apod. Pojmu se dříve užívalo pro samotnou půdu.

Espousals. Zásnuby. Vzájemný slib muže a ženy o budoucím uzavření manželství. Liší se od sňatku, neboť tím je závazek plněn.

Espurio. Ve španělském právu podvržené, nelegitimní, nemanželské dítě; dítě zplozené ženou, která vedla promiskuitní sexuální život s mnoha muži.

Esq. Zkratka pro Esquire. (viz heslo)

Esquire. Vážený pán. V anglickém právu zdvořilostní titul ve stupnici mezi rytířem a pánem. Také titul pro úřad šerifů, úředníků královské družiny, vyšších advokátů, smírčích soudců aj.

Ve Spojených státech titul obvykle uváděný za jménem advokáta; např. John J. Jones, Esquire.

Essence. Podstata. To, co je nevyhnutelné. Jádro nebo základ jednání; základní složka věci; to, bez čehož věc nemůže být sama o sobě. *Norman v. Department of Labor and Industries*, 10 Wash.2d 180, 116 P.2d 360, 362.

Essence of the contract. Podstatná podmínka smlouvy. Podmínka, jež je oběma stranami chápána jako natolik zásadní, že splnění povinností vyplývajících ze smlouvy není možné bez jejího přesného dodržení. *Viz také Basis of bargain.*

Essence test. Zkoumání základního smyslu. Arbitrova interpretace dohody o kolektivním vyjednávání je podle tohoto testu správná a platná tehdy, když vychází z logiky dohody, bere zřetel na použitý jazyk, souvislosti a jiné známky úmyslu smluvních stran. *Carmichaels Area School Dist. v. Carmichaels Area Ed. Ass'n*, 37 Pa. Cmwlth. 141, 389 A.2d 1203, 1205.

Essendi quietum de tonio. Soudní příkaz k osvobození od mýtného (writ to be quit of toll); příkaz je vystaven občanům a měšťanům městyse nebo města, kteří byli listinou nebo přípisem vyňati z placení mýtného tam, kde je na nich vymáháno.

Essential. Podstatné. Nevyhnutně nutné; nanejvýš důležité; potřebné. To, co je potřebné pro setrvalou existenci věci.

Essential governmental duties. Základní závazky států. Závazky, o nichž tvůrci Ústavy USA předpokládali, že budou dodržovány všemi členy Unie v rámci té formy vlády, která byla garantována Ústavou. *Commissioner of Internal Revenue v. Stilwell*, C.C.A. 7, 101 F.2d 588, 591.

Essoin, v. Omluvit se. Podle staré anglické soudní praxe omluvit se za nedostavení se k soudu ve stanovený den na základě soudní obsilky; předložit omluvu. Omluvu dříve přednášela osoba, kterou strana sporu tímto úkonem pověřila. Říkalo se jí „essoiner“.

Essoin, n. Omluva. Ve starém anglickém právu omluva za nedostavení se k soudu zanesená do soudního protokolu. Přednesení takové omluvy. Omluva nebyla přípustná, jednalo-li se o některou ze žalob proti osobě (personal actions). 3 Bl. Comm. 278, pozn.

Essoin day. Den pro předložení omluv. Dříve v Anglii první zasedací den funkčního období, kdy soud přijímal omluvy (essoins) stran, že ač předvolány se k soudu nedostaví. 3 Bl. Comm. 278. Zákonem St. 11 Geo. IV, a 1 Wm. IV, c. 70, 6, tyto dny byly jako oddělená část funkčního období zrušeny.

Essoin de malo villae. Omluva za nepřítomnost před soudem pro nevolnost. První den, kdy se žalovaná strana dostavila k soudu; ale záhy, ještě než stačila přednést svou obhajobu, byla zaskočena nevolností a nemohla se dalšího jednání zúčastnit. V takovém případě za sebe poslala dva zástupce (essoiners), kteří podali veřejný protest u soudu, že žalovaná strana se pro nemoc zdržuje v jisté vesnici a nemůže se tudíž zúčastnit, aniž by jí to bylo k újmě nebo škodě (*pro lucrari a pro perdere*); takovou omluvu soud přijímá a je na žalující straně, aby dokázala, zda omluva se zakládá na pravdě nebo nikoli.

Essoiniator. Osoba, která předložila omluvu za nedostavení se k soudu (essoin).

Essoin roll. Záznam o omluvách za nedostavení se k soudu. V Anglii úřední záznam, do něhož se zapisovaly omluvy a datum, kdy bylo soudní řízení odročeno.

Establish. Zřídit. Pojem se často vyskytuje v Ústavě Spojených států a je užíván v rozdílných významech: (1) zavést, pevně nastolit; jako např. nastolit spravedlnost, jež je nepochybným cílem Ústavy. (2) tvořit; jako např. jednotné zákony o naturalizaci nebo bankrotu. (3) zřídit, vytvořit, upravit; jako např. „Kongres má právo zřizovat pošty.“ (4) založit, uznat, zavádět, vydávat nebo přijímat; jako např. „Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství.“ *Viz Establishment clause.* (5) založit, stvrdit nebo potvrdit, jako např. „My, lid... dáváme si a stvrzujeme tuto Ústavu.“ *Ware v. U.S.*, 71 U.S. (4Wall.) 617, 18 L. Ed.389. *Viz také Establishment clause.*

Nastolit, vytvořit nebo ustanovit; zřídit na stálém místě; založit; uvést mimo pochybnost nebo spor; dokázat; přesvědčit. *Wells Lamont Corp. v. Bowles, Em. App.*, 149 F.2d 364, 366. Schvalovat. Způsobit nebo vyvolat.

Establishment. Orgán. Instituce nebo místo činnosti s pevnou a organizovanou strukturou členů. *Abnie v. Ford Motor Co.*, Ohio Com. Pl., 195 N.E.2d 131, 135. Stav a okolnost zřízení.

Establishment clause. První ústavní dodatek k Ústavě USA zakazující přijímání zákonů o zavádění náboženství. „Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání některého náboženství...“ Tímto se federaci zakazuje zakládat církev nebo vydávat zákony, které by upřednostňovaly jedno nebo některá náboženství nebo by nutily věřit určitým způsobem nebo nevěřit. *Everson v. Board of Education*, 330 U.S. 1, 67 S. Ct. 504, 91 L. Ed. 711; *McCullum v. Bd. of Education*, 333 U.S. 203, 68 S. Ct. 461, 92 L. Ed. 649. *Viz také Freedom of religion.*

Estadal. Jednotka míry. Ve španělské Americe plošná míra rovná 16 čtverečním varas (yardům).

Estadia (or Sobrestadia.) Prodlení. Ve španělském právu omeškání lodi nebo prodlení v dodávce lodního nákladu (cargo), způsobené nájemcem lodi nebo příjemcem zboží, pro které se platí poplatek za zdržení (demurrage — zdržné). Zpoždění strany najímající loď

v dodávce nákladu nebo příjemce lodního nákladu (cargo) v převzetí nákladu, za které strany platí poplatek za prodlení v plnění smlouvy.

Est aliquid quod non oportet etiam si licet; quicquid vero non licet certe non oportet. Některé věci sice nejsou zakázány, avšak nepatří se je dělat; rozhodně však se nepatří dělat věci, které zakázány jsou.

Estandard. Fr. pr. Normalizovaná míra a váha. Název odvozen z toho, že jde o stálou a neměnnou hodnotu, podle níž se ostatní míry a váhy poměřují.

Est ascavoir. To, co je třeba pochopit; něco, čemu je třeba porozumět.

Estate. Majetkové právo. Stupeň, objem, povaha a výše podílu, které na nemovitém a movitém majetku daná osoba má. Majetkové právo na půdu, pronajatý pozemek a na pozůstalost znamená, že daná osoba má na daný majetek právní titul. 2 Bl. Comm. 103. Podmínky a okolnosti, za nichž vlastník vlastní svůj majetek. Boyd v. Sibold, 7 Wash.2d 279, 109 P.2d 535, 539. V tomto významu se termínu „estate“ ve smlouvách užívá ve významu „právo“ (right), „právní titul“ (title) a „podíl“ (interest), který je pro ně v jistém stupni synonymem.

Je-li pojmu užito v souvislosti se soudním řízením o potvrzení dědictví zahrnuje celková aktiva a pasiva pozůstalého, včetně všech druhů práv na movitý a nemovitý majetek, práv nemajetkových, částečných a plných, hmotných a nehmotných. In re Adam's Estate, 148 C.A.2d 319, 306 P.2d 623, 625.

Veškerý majetek (pozůstalost) všeho druhu, jenž byl ve vlastnictví pozůstalého, před rozdělení majetku v souladu se zněním závěti a, není-li závěti, v souladu se zákony o dědění platnými ve státě, v němž měl pozůstalý trvalé bydliště. Obvykle to je veškerý majetek, movitý i nemovitý, a nemajetková práva určité osoby. V tom významu, jak je používán v dědickém řízení, pojem zahrnuje majetek pozůstalého, svěřenství (trustu), nebo jiné osoby, jestliže takový majetek existuje v průběhu řízení, a tedy může zahrnovat potvrzená aktiva stejně tak jako majetek převedený závětí. Uniform Probate Code (Jednotný dědický zákoník), § 1–201(11).

V nejširším významu sociální, občanské nebo politické podmínky nebo postavení osoby nebo třídy osob považované za skupinu, která se vytvořila pro dosažení sociálních, občanských nebo politických cílů.

Klasifikace podle common law

Majetková práva (estates) mohou být *absolutní* (*absolute*) nebo *podmíněná* (*conditional*). Absolutní majetkové právo je plné a celé, nebo je bezpodmínečným majetkovým právem k pozemku. V tomto významu není pojem „absolutní“ termínem pro právní odlišení majetku v plném vlastnictví (fee) od majetkových práv na celý život, kromě odlišení podmíněného (conditional fee) od neomezeného (fee simple) vlastnictví. Podmíněné majetkové právo je takové, jehož existence závisí na vzniku události nebo na neuskutečnění určité události, na jejímž základě majetkové právo může originárně vzniknout nebo se rozšířit, nebo konečně zaniknout. Majetková práva lze také dělit na *splněné* (*executed*) a *nevykonané* (*executory*). Splněné je takové, jímž majetkový podíl přechází na vlastníka a spočívá u něj nezávisle na žádné další okolnosti nebo skutečnosti. Obecně se nazývají „právy přítomnými“ (estates in possession). 2 Bl. Comm. 162. Majetkové

právo, které poskytuje cesionáři (grantee) přítomné a okamžité právo na přítomné nebo budoucí požitky. Nesplněné majetkové právo je vlastnictvím k půdě nebo její části, jehož nabytí nebo užívání závisí na nějaké budoucí události. Majetkové právo může být *nerealizovanou závětí* (*executory devise*) nebo *nerealizovaným následnickým právem* (*executory remainder*), což je významem stejné jako nejisté nástupnické právo (contingent remainder), neboť nedochází k převodu přítomných práv. *Nejisté majetkové právo* (*contingent estate*) je takové právo, jehož splnění je závislé na události, která může nebo nemusí nastat, jako např. je-li vznik práva vázán na osobu, která se ještě nenarodila. *Smluvní* (*conventional*) majetková práva jsou těmi právy k pozemku (freeholds), která nevznikla děděním ani udělením na celý život a která vznikla projevem vůle stran, na rozdíl od těch, která vznikla ze zákona nebo uplatněním zákona. *Panující* (*dominant*) majetkové právo je v právu služebností právním titulem k pozemku, v jehož prospěch je služebnost zřízena nebo k nemovitosti, jejíž vlastník požívá služebnosti zřízené na sousedícím pozemku. *Budoucí* (*expectant*) majetkové právo je právem, které ještě není realizované a jehož uplatnění začne v budoucnosti; přítomné nebo poskytnuté nejisté právo na budoucí požitky (na budoucí uplatnění). Takovými příklady jsou nástupnická práva (remainders) a práva „návratu“ (reversions). *Budoucí* (*future*) majetkové právo je právem, které není poskytnuto cesionáři nyní, ale jehož realizace začíná v budoucnosti. Zahrnuje nástupnická práva, práva návratu i jiná majetková práva, jež vzniknou v budoucnosti, aniž by byla vázána na jiná majetková práva. Taková práva podle common law nejsou platná s výjimkou práv k nemovité věci. 2 Bl. Comm. 165. Majetkové právo, realizované v budoucnosti, které buď není vázáno na právo předcházející nebo je určeno uplynutím doby nebo jinak, k majetkovému právu předcházejícímu, jež vzniklo současně s ním. *Částečné* (*particular*) majetkové právo je právem omezeným, které je vyňato z dělitelného majetku (fee) a které předchází nástupnickému právu; tak jako je to v případě užívacího práva na dobu určitou uděleného osobě A a zřízeného nástupnického práva osobě B na celý život; nebo v případě užívacího práva uděleného na celý život osobě A a zřízeného nástupnického práva osoby B podle určitého kritéria (in tail). Částečným majetkovým právem je tedy právo předcházející jinému zřízenému právu a takový vlastník je „částečným vlastníkem“ 2. Bl. Comm. 165. *Služebné* (*servient*) majetkové právo v právu služebností je majetkovým právem, k němuž je zřízena služebnost nebo na jehož úkor je služebnost užívána; majetkové právo zatížené jiným právem nebo služebností ve prospěch jiného majetkového práva. *Následnické* (*settled*) majetkové právo v anglickém právu je právem omezeným nebo neomezeným zřízeným podle dědické posloupnosti; tzn. že práva ke zcizení, k odevzdání a převodu podle řádných dědických práv jsou zkrácena omezeními v dědické posloupnosti. *Nabytá* (*vested*) majetková práva jsou taková, která poskytují okamžité právo užívání v přítomnosti nebo pevně určené přítomné právo na budoucí užívání; právo okamžité držby, na něž by měla jiná osoba nárok poté, co zanikne jiné předcházející majetkové právo. *Originární* (*original*) majetkové právo je prvním z několika práv, k němuž se váží

všechna práva ostatní a které je ve vztahu k nim částečným právem a právem návratu. Originární majetkové právo se odlišuje od *odvozeného* (*derivative*) majetkového práva; odvozené majetkové právo je částečným právem vyňatým z jiného majetkového práva většího rozsahu.

„Majetkové právo“ (estate) a „dědictví“ (heirs) nejsou totožnými pojmy, Martin v. Hale, 167 Tenn. 438, 71 S.W.2d 211, 214; Abraham v. Abraham, 245 App. Div. 302, 280 N.Y.S. 825.

K Homestad; Movable; Real; Residuary; Separate a Trust (*estate*) viz tato hesla. *Viz také* Augmented estate; Beneficial estate; Gross estate; Joint estate; Landed estate *nebo* property; Life estate; Net estate; Residuary estate; Vested estate.

K názvům a definicím jednotlivých druhů majetkových práv k pozemku viz níže.

Bankruptcy estate. *Viz* Bankruptcy proceedings.

Equitable estate. Majetkové právo podle ekvity. Podíl uznaný pouze normami ekvity, jako např. právo benefičiáře trustu na užitek.

Future estate. Budoucí majetkové právo. Právo, jehož nabytí nebo držba nastanou v budoucnosti. *Viz* Future interests.

Legal estate. Majetkové právo uznané a vynutitelné na základě obecného práva, nikoli pouze podle ekvity.

Qualified estate. Podmíněná majetková práva k nemovitosti, která nejsou absolutní ani nepodmíněná. Patří mezi ně instituty práva vybraných dědiců (fee tail), podmíněná majetková práva (estates on condition), omezená majetková práva (estates on limitation) a majetková práva s podmíněným omezením (estates on conditional limitation). *Carpender v. City of New Brunswick*, 135 N. J. Eq. 397, 39 A.2d 40, 43.

Small estate. Zjednodušené (zkrácené) řízení o právech k malému majetku. Zjednodušené řízení v rozhodování soudu o právech k rozsahem malému majetku zůstavitele, které je méně komplikované než řádné řízení o pozůstalosti. Obvykle se nevyžadují úkony advokáta. *Uniform Probate Code* (Jednotný dědický zákoník), § 3–1201 a *násl.*

Estate ad remanentiam. Neomezené majetkové právo k nemovitosti (estate in fee simple).

Estate at sufferance. Právo pachtyře (nájemce půdy), který řádně nabyt právo držby k pozemku se souhlasem vlastníka, dále užívat půdu i po uplynutí doby určené tímto souhlasem vlastníka. 2 Bl. Comm. 150. Právo vzniká tehdy, jestliže oprávněný uživatel půdy i po uplynutí doby, po kterou právo držby měl, užívá půdu i nadále a bez jakéhokoli právního titulu, za předpokladu, že původní užívací právo nevzniklo na základě smlouvy o pachtu nebo nejde o pacht k vyvlastněnému pozemku.

Estate at will. Majetkové právo podle vůle zřizovatele. Druh užívacího práva k nemovitosti omezeného na dobu určitou, jímž jedna osoba přenechává pozemky a jiné nemovitosti jiné osobě a je na vůli pronajímatele, jak je zřídí; důsledkem nuceného nájmu nájemce získá držbu k nemovitosti. 2 Bl. Comm. 145. Právo k pozemkům, které jsou ponechány bez omezení určitého determinovaného jiného práva k nemovitosti. Právo vzniká tam, kde pozemky nebo jiné nemovitosti jsou výslovně pronajaty jednou osobou druhé v době platnosti spo-

lečné poslední vůle obou stran. Právo může vzniknout uplatněním obecného práva vždy, drží-li osoba cizí pozemek s vlastníkovým souhlasem. Takový souhlas však nestačí k tomu, aby vzniklo časově neomezené právo k nemovitosti (estate of freehold) nebo pacht na dobu určitou (estate for years).

Estate by elegit. *Viz* Elegit.

Estate by entirety. *Viz* Estate by the entirety.

Estate by purchase. Majetkové právo nabyté koupí. Právo nabyté jiným způsobem než děděním. *Viz také* Purchase.

Estate by statute merchant. Zadržovací právo. V Anglii obyčejové právo Londýna, na základě něhož věřitel zabral dlužníkovy pozemky až do splacení všech jeho pohledávek. *Viz* Statute (*Statute—merchant*).

Estate by statute staple. *Viz* Staple (*Statute staple*).

Estate by the curtesy. *Viz* Curtesy.

Estate by the entirety. Bezpodílové spoluvlastnictví manželů (*také* estate in entirety *nebo* estate by the entireties). Forma společného vlastnictví movitého a nemovitého majetku manželů, kde existuje jeden vlastnický titul, jedna držba a jedna kontrola nad celým majetkem, a kdy úmrtím jednoho z manželů pozůstalý manžel nabývá titul k nemovitosti originárně. In re Gallagher's Estate, 352 Pa. 476, 43 A.2d 132, 133. Vlastnické právo podle common law založené na principu, že manželé jsou jedním subjektem a že převod právního titulu k nemovitosti na manžele vytváří pouze jeden vlastnický titul. Majetkové právo manželů po dobu jejich společného života a po smrti jednoho z nich, právo pozůstalého manžela. Jde o majetkové právo manželů vzniklé na základě vlastnictví nabytého společně po uzavření manželství. Institut common law vytvořený podle právní fikce, že muž a žena jsou jedno, a tudíž převod vlastnického titulu manželům zakládá jeden vlastnický titul a že každý z manželů byl vlastníkem celé věci a žádný z nich nemohl nakládat s vlastnictvím bez souhlasu druhého manžela. Po smrti jednoho z manželů pozůstalý manžel byl neomezeným vlastníkem (owner in fee simple). *Alexander v. Alexander*, 154 Or. 317, 58 P.2d 1265, 1270, 1271.

Druh společného vlastnictví, které mohou mít pouze osoby, které mezi sebou uzavřely sňatek v době, kdy společné vlastnictví vzniklo, a které je nedělitelné (bezpodílové). Takové vlastnictví se po rozvodu automaticky stává podílovým spoluvlastnictvím, dokud strany neupraví své poměry jinak.

Bezpodílové spoluvlastnictví manželů se podobá společnému vlastnictví (joint tenancy) v tom, že na pozůstalého vlastníka přechází vlastnické právo zůstavitele, a odlišuje se v tom, že společné vlastnictví může vzniknout mezi jakýmkoli počtem fyzických osob, z nichž každá je vlastníkem ideálního podílu, zatímco bezpodílové spoluvlastnictví je možné pouze mezi dvěma osobami, na které právo nahlíží jako na jednu, a každá z nich je vlastníkem celé věci. *Heffner v. White*, 113 Ind. App. 296, 45 N.E.2d 342, 346.

Viz také Community property; Entirety; Tenancy (*Joint tenancy*).

Estate duty. Dědická daň. V Anglii daň (zákonem z roku 1894) uvalená na majetek, přecházející dědictvím. Tato daň byla nahrazena v roce 1975 daní z převodu majetku.

Estate for life. *Viz* Life estate.

Estate for years. Druh majetkového (užívacího) právo k nemovitosti na dobu určitou; jako např. propachtování pozemku na dobu několika roků ve smlouvě mezi propachtovatelem a pachtýřem. Blackstone nazývá takové právo „smluvním“ právem držby k nemovitosti na dobu určitou. 2 Bl. Comm. 140. Doba určitá zahrnuje všechny lhůty, které trvají po stanovenou a pevnou dobu, nehledě na její délku; zahrnují dobu na stanovený počet týdnů nebo měsíců či na jeden rok, stejně tak jako na jakýkoliv určitý neomezený počet let. Také nazývaný „nájem na dobu určitou“ (tenancy for a term).

Estate from period to period. Periodické užívací právo. Užívací právo trvající v po sobě následujících ročních obdobích nebo v po sobě následujících částech roku do té doby, než zanikne. Pitney-Bowes Postage Meter Co. v. United States, D. C. Conn., 57 F. Supp. 365, 366. Také nazývané „periodický nájem“ (tenancy from period to period, periodic estate).

Estate from year to year. Příklad užívacího práva k nemovitosti na dobu určitou (estate for years), z roku na rok. Vzniká v případech, kdy se strany na něm dohodnou, a také tehdy, kdy strany svým chováním zaujaly postavení pronajímatele a nájemce bez stanovení doby užívání. Bylo-li nájemci dovoleno, aby užíval i po uplynutí své nájemní smlouvy nemovitost a vylučuje-li se možnost, aby nájemce byl nájemcem na dobu neurčitou (tenant at sufferance), jde o nájem z roku na rok. Původně se toto právo vyvinulo z nájmu podle vůle (tenancy at will), podle něhož nájem mohl skončit pouze k začátku nového roku a na základě výpovědi.

Estate in common. Společné vlastnictví pozemku dvou nebo více osob, kdy každá osoba nabyla svůj podíl z různých právních titulů; nebo kdy osoby nabyly podíl podle stejného právního titulu, ale v různou dobu; nebo kdy podíly byly uděleny s jistým omezením, jež znamená, že cesionářům patří rozdílné podíly. Viz také *Tenancy (Tenancy in common)*.

Estate in coparcenary. Viz Coparcenary.

Estate in dower. Viz Dower.

Estate in expectancy. Budoucí majetkové právo. Takové, které není ještě přítomné, ale jehož realizace nastane v budoucnu. Právo na přítomný nebo pevně podmíněný nárok na budoucí užívání. Právo, podle něhož nárok na užitek je odložen na nějakou dobu v budoucnu. Takovým jsou právo nástupnictví (estate in remainder) a právo návratu (reversion).

Estate in fee simple. Viz Fee simple.

Estate in fee-tail. Viz Tail, estate in.

Estate in joint tenancy. Viz Tenancy.

Estate in lands. Vlastnické právo k pozemku, jiným nemovitostem nebo práva k pozůstatosti nebo podmínky a okolnosti, podle nichž nájemce nemovitosti (tenant) s majetkem zachází jako se svým vlastnictvím. Tallman v. Eastern Illinois & Peoria R. Co., 379 Ill. 441, 41 N.E.2d 537, 540. Viz Estate.

Estate in remainder. Viz Remainder.

Estate in reversion. Viz Reversion nebo estate in reversion.

Estate in severalty. Plné (nedělené) vlastnictví k nemovitosti, které náleží zcela jedné osobě bez účasti majetkového práva jiné osoby. To je nejběžnější a nejobvyklejší forma vlastnické držby. 2 Bl. Comm. 179.

Estate in vadio. Majetek v zástavě. 2. Bl. Comm. 157. Viz Mortgage.

Estate less than freehold. Užívací právo k nemovitosti omezené na dobu určitou (estate for years, estate at will, estate at sufferance).

Estate of freehold. Viz Freehold.

Estate of inheritance. Dědické právo k nemovitosti. Právo, které přechází na dědice. Administration & Trust Co. v. Catron, 171 Tenn. 268, 102 S.W.2d 59, 60. Druh majetkového práva k pozemku, jinak nazývaný „fee“, podle něhož pachtýř není pouze oprávněn užívat půdu po dobu svého života, ale podle něhož pacht přechází po jeho smrti na osoby, které jsou jeho trvalými následníky (*in perpetuum*) podle stanovené posloupnosti. Viz Estate.

Estate on condition. Viz Estate upon condition.

Estate on conditional limitation. Majetkové právo s podmíněným omezením. Právo postoupené osobě na základě toho, že předem nejistá událost nastala nebo nenastala a je podmiňující nebo omezující. Právo poté přechází z původního na jiného cesionáře. Carpenter v. City of New Brunswick, 135 N. J. Eq. 397, 39 A.2d 40, 43.

Estate on limitation. Časově omezené majetkové právo. Právo založené podmiňujícími slovy jako po dobu, během, dokud apod., a které poté, co nastala stanovená omezující událost přirozeně zaniká bez obnovy původního práva cedanta (*re-entry, revert*). Carpenter v. City of New Brunswick, 135 N. J. Eq. 397, 39 A.2d 40, 43. Někdy označované jako „podpurné“ (base fee), „podmíněné“ (qualified fee), „předem určitelné“ (determinable fee) nebo „zrušitelné“ (fee simple defeasible) majetkové právo. Lehigh Valley R. Co. v. Chapman, 35 N. J. 177, 171 A.2d 653, 657.

Estate planning. Poskytování právní pomoci v nakládání s majetkem. Obor právní činnosti, jenž se zabývá majetkem a majetkovými právy klienta z hlediska dědického práva, daňového práva, pojištění, vlastnických práv a práv svěřenství. Jeho účelem je získat co největší prospěch ze všech právních úprav podle zákazníkovy přání o nakládání s majetkem po jeho smrti.

Estate pur autre vie. Viz Pur autre vie.

Estates of the realm. Královské stavy. Duchovní a světské lordi (členové Sněmovny lordů) a třetí stav ve Velké Británii. 1 Bl. Comm. 153. Někdy se nazývají „třemi stavy“ (three estates). Vzhledem k tomu, že duchovní lordi nemají oddělenou sněmovnu nebo vlastní politický orgán, někteří hovoří o dvou stavech, o lordech a zástupcích obcí. Ve feudální Evropě existovaly obecně tři stavy: duchovní, šlechta a třetí stav. V Anglii (přibližně až do 14. století) třemi stavy byli duchovní, baroni a rytíři. V právní praxi duchovní a světské lordi jsou obvykle společně označováni jako *lordi*.

Estate subject to a conditional limitation. Majetkové právo s možností podmíněného časového omezení. Rozdíl mezi právem podmíněným budoucím omezením (estate upon condition subsequent) a tímto právem je v tom, že podle prvního nejde původně o omezení na dobu určitou, ale o souhlas k tomu, aby poté, co nastane nejistá událost, právo zanikne. Podle druhého jde o omezení práva, dokud nenastane nejistá událost. Johnson v. Lane, 199 Ark. 740, 135 S.W.2d 853, 866.

Estate tail. Viz Tail, estate.

Estate tail, quasi. Kvazifideikomis. Udělí-li doživotní pachtýř (nájemce) právo k užívání půdy (nemovitosti) jinému a jeho dědicům formou fideikomisu (estate tail), nejde o skutečný fideikomis neboť zřizovatel jako pouhý pachtýř (nájemce) není oprávněn zřizovat takové právo *natrvalo (in perpetuum)*, proto jde o kvazifideikomis.

Estate tax. Daň z převodu majetku pro případ smrti. Daň je vyměřena z majetku zůstavitele a nikoli dědice, jemuž majetek připadne. Daň vázaná na převod vlastnictví, na rozdíl od „dědické daně“ (inheritance tax), která se vztahuje na majetek nabytý dědictvím. Allen v. Flournoy, 26 Cal. App.3d 774, 103 Cal. Rptr. 275, 277. Vyměřovacím základem je hodnota majetku, snížená o odpočitatelné položky. I.R.C. (Internal Revenue Code — Daňový zákoník) 2001 a *násl.* Viz také Alternate valuation date; Inheritance tax; Unified transfer tax.

Většina států USA přijala „Jednotný mezistátní zákon o daních z převodu majetku pro případ smrti“ (Uniform Interstate Compromise of Death Taxes), nebo „Jednotný mezistátní zákon o rozhodování o daních z převodu majetku pro případ smrti“ (Uniform Interstate Arbitration of Death Taxes Act).

Estate upon condition. Podmíněný právní titul k nemovitosti (půdě). Právo k pozemku, které je vázáno na to, zda nějaká nejistá událost nastane nebo nenastane a v důsledku toho právo může vzniknout, může být rozšířeno, nebo konečně může zaniknout. 2 Bl. Comm. 151. Právo, které je vázáno podmínkou nastalé skutečnosti, na jejímž základě může vzniknout, být rozšířeno nebo zaniknout. United States v. 1,010.8 Acres, More or Less, Situate in Sussex County, Del., D. C. Del., 56 F. Supp. 120, 127.

Estate upon condition expressed. Právní titul k věci (k nemovitosti) vázaný na vyjádřenou podmínku. Právo zřízené jako neomezené nebo omezené, závislé na splnění výslovně stanovené podmínky, při jejíž porušení nebo naplnění právo buď začíná, je rozšířeno nebo zaniká. 2 Bl. Comm. 154. Právo, jež je od svého zřízení tak pevně a výslovně vázáno na určitou událost, že, nastane-li taková událost, právo zaniká, byl-li zánik na vznik události vázán.

Estate upon condition implied. Právní titul (k nemovitosti) vázaný na skrytou podmínku. Právo, jež je vázáno na podmínku vyplývající z podstaty a obsahu svého zřízení, a to i tehdy, není-li podmínka výslovně vyjádřena. 2 Bl. Comm. 152.

Est autem jus publicum et privatum, quod ex naturalibus praeceptis aut gentium, aut civilibus est collectum; et quod in jure scripto jus appellatur, id in lege angliae rectum esse dicitur. Veřejné právo a soukromé právo vychází jednak z přirozených norem národů (států), jednak z přirozených norem občanů (jednotlivců); to, co se v kontinentálním právu nazývá „*jus*“, tomu se v anglickém právním systému říká *right*.

Est autem vis legem simulans. I násilí může být skryto pod maskou práva.

Estendard, estendart, or standard. Standarta. Válečná korouhev jezdců.

Ester in judgment. Fr. pr. Stanout před soudem buď jako žalobce, nebo jako žalovaný.

Estimate. Odhad. Ohodnocení nebo ocenění odhadem bez přesného vyměření, zvážení nebo jiného podobného postupu. Hrubý nebo přibližný výpočet. United States v. Foster, C.C.A. Iowa, 131 F.2d 3,7. Odhadovat. Stanovení přibližné ceny nebo zisku.

Pojmu se používá k vyjádření mínění nebo úsudku mluvčího nebo pisatele o daném předmětu úvahy. Zahrnuje početní operace k *odhadu* zisku nebo ztráty podniku.

Estimated tax. Záloha na daň (odhadovaná daň). Podle federálních daňových zákonů a daňových zákonů jednotlivých států USA čtvrtletní zálohy na daně, odváděné obchodními společnostmi, na daně z trustu (svěřenství), z majetkových práv (estate), z příjmů z nezaměstnanecového poměru a z příjmů zaměstnanců, které nejsou odpočitatelné z daňového základu. Fyzické osoby mají povinnost splatit nejméně 100 % daně, vyměřené z daňového základu za předcházející rok nebo 90 % daně vyměřené za stávající rok, aby nebyly postiženy sankcí za nedoplatek daně. Obchodní společnosti mají povinnost splatit nejméně 90 % daně, vyměřené za stávající rok, aby nebyly postiženy sankcí za nedoplatky daní. Doplatky na daních, pokud nějaké jsou, se vyrovnávají na základě ročního daňového přiznání poplatníka. I.R.C. (Internal Revenue Code — Daňový zákoník) 6015. Viz také Declaration of estimated tax.

Estimated useful life. Odhadovaná užitná životnost. Odbobí, v jehož průběhu bude daňový poplatník užívat majetku. Přestože taková doba nesmí být delší než odhadovaná fyzická životnost majetku, může být kratší, jestliže poplatník nehodlá mít věc do jejího úplného opotřebování. Nehmotné bohatství nemá odhadovanou užitnou životnost. Odhadovaná užitná životnost věci je důležitým údajem pro výpočet odpisu a amortizace stejně jako pro stanovení investičního daňového úvěru.

Estin doctrine. Částečně pravomocně rozhodnutí soudu o rozvodu. Právní zásada formulovaná soudem v rozhodnutí Estin v. Estin, 334 U.S. 541, 68 S. Ct. 1213, 92 L. Ed. 1561, která stanoví, že rozhodnutí soudu o rozvodu připouští, aby v části o zániku manželství bylo rozhodnutí pravomocné, zatímco v části o určení výživného na manželku pouze v případě, že k takovému rozhodnutí je soud věcně příslušný.

Est ipsorum legislatorum tanquam viva vox. Hlas zákonárce je živým hlasem; to znamená, že jazyk zákona je třeba chápat a interpretovat stejně jako živý jazyk.

Estop. Zakázat, zastavit nebo bránit; zabránit; zdržet, prekludovat. Viz Embargo; Estoppel; Injunction.

Estoppel. Překážka uplatnění žalobního nároku. „Estoppel“ znamená, že straně je v důsledku svého vlastního jednání zabráněno uplatnit žalobní nárok proti druhé straně, která se oprávněně opírala o takové jednání a podle toho sama jednala. Graham v. Asbury, 112 Ariz. 184, 540 P.2d 656, 658. Zásada, podle níž se nepřipustí, aby osoba popřela nebo potvrdila některé skutečnosti nebo uvedla skutečnosti na základě jejího předcházejícího jednání, tvrzení nebo popírání. Princip, jímž se stanoví, že odporující si jednání, postoje nebo chování nejsou na úkor jiného přípustné. Brand v. Farmers Mut. Protective Ass'n of Texas, Tex. Civ. App., 95 S.W.2d 994, 997. Viz Restatement, Agency, Second, 8B.

Estoppel je překážka nebo zábrana, která znemožňuje uplatnit tvrzení nebo popřít určité skutečnosti nebo uvést je na základě předchozích výpovědí nebo jednání

v průběhu soudního řízení nebo na základě konečného rozhodnutí soudu ve věci. Účinek takové překážky je ten, že strana, v jejíž prospěch překážka byla uznána, je ve stejném postavení, jako kdyby poprvé uvedené skutečnosti byly pravdivé. May v. City of Kearney, 145 Neb. 475, 17 N.W.2d 448, 458. Podle práva „estoppelu“ tam, kde jedna z dvou neviných osob musí strpět újmu, ten, jehož jednání jí způsobilo, je povinen ji nést. Sackenreuther v. Winston, Tex. Civ. App., 137 S.W.2d 93, 96. Základními prvky estoppelu jsou taková změna postavení stran, že strana, proti níž je estoppel uplatněn, získala prospěch, nebo skutečnost, že strana uplatňující estoppel změnila svůj postoj ve svůj neprospěch.

Estoppel je nebo může být založen na nabídce prospěchu, Harjo v. Johnston, 187 Okl. 561, 104 P.2d 985, 992, 998; na skutečném nebo nepřímém podvodném jednání, Peterson v. Hudson Ins. Co., 41 Ariz. 31, 15 P.2d 249, 252; na doznání nebo popření, na jejichž základě jiná osoba jedná ke své újmě, Wabash Drilling Co. v. Ellis, 230 Ky. 769, 20 S.W.2d 1002, 1004; na dohodě o uvádění skutečností podle smlouvy uzavřené pod nátlakem, Masterson v. Bouldin, Tex. Civ. App., 151 S.W.2d 301, 307; na tvrzení, o něž se druhá strana opírá; na předpokládaném postoji, při jehož nedodržení by jiná straně byla způsobena nespravedlivá újma; na zatajování skutečností, Greer v. Franklin Life Ins. Co., Tex. Civ. App., 109 S.W.2d 305, 315; na jednání nebo úkonech rovnajících se zatajování; na souhlasu s porušením autorských práv, a to buď s výslovným nebo domněle dlouhodobým srozuměním o jejich porušování, Edwin L. Wiegand Co. v. Harold E. Trent Co., C.C.A. Pa., 122 F.2d 920, 925; na volbě mezi dvěma právními nároky nebo opravnými prostředky, Mason & Mason v. Brown, Tex. Civ. App., 182 S.W.2d 729, 733; na nekonání, Hankins v. Wadell, 26 Tenn. App. 71, 167 S.W.2d 694, 696; na nedbalosti; na mluvě nebo jednání, které podnítilo jinou osobu k jednání, Brown v. Federal Land Bank of Houston, Tex. Civ. App., 180 S.W.2d 647, 652.

Estoppel podle common law je tří druhů: 1) estoppel smluvní; 2) estoppel soudního rozhodnutí; 3) estoppel vzájemný (*in pais*). První dva jsou také označovány za estoppel podle práva, zatímco poslední je podle ekvity.

Dále viz hesla Acquiescence, estoppel by; Collateral attack; Collateral estoppel doctrine; Contract estoppel by; Deed, estoppel by; Direct estoppel; Election, estoppel by; Equitable estoppel; In pais, estoppel; Judgment, estoppel by; Negligence, estoppel by; Representation, estoppel by; Silence, estoppel by; Verdict, estoppel by. Viz také Authority (Authority by estoppel).

Acts and declarations. „Estoppel podle úkonů a prohlášení“ je takovou překážkou uplatnění žalobního nároku, která vznikla v důsledku úkonů a prohlášení osoby, na jejichž základě jiná osoba změnila svůj postoj ve svůj neprospěch.

Equitable estoppel. (*Viz Estoppel in pais, níže.*)

Estoppel by deed. Estoppel smluvní. Cedentu s plnou mocí, který neměl v době uzavření smlouvy právní titul k věci, ale nabyl jej až po jejím uzavření, nelze přiznat právo na uplatnění námítky, že právní titul v době převodu majetkových práv neexistoval, a takový pozdě nabytý právní titul je převeden ve prospěch cesionáře nebo jeho nástupníků. *Viz také Deed, estoppel by.*

Estoppel by judgment. Estoppel soudního rozhodnutí (*res judicata*). Dohodly-li se strany o věci před soudem nebo vydal-li soud rozhodnutí, žádá ze stran nemá právo ve věci podat znovu žalobu, dokud rozsudek nebo rozhodnutí nejsou zrušeny vyšším soudem. Humphrey v. Faison, 247 N.C. 127, 100 S.E.2d 524, 529. Konečné rozhodnutí příslušného soudu ve sporné věci váže strany sporu v každém dalším vzájemném řízení bez ohledu na rozdíly ve formě nebo předmětu žalobního návrhu. Mansker v. Dealers Transport Co., 160 Ohio St. 255, 116 N.E.2d 3, 6. Někdy se označuje jako věc vyloučená (*issue preclusion*). *Viz také Collateral estoppel doctrine; Judgment, estoppel by. Srovnej Res (Res judicata).*

Estoppel certificate. Písemné prohlášení o správnosti údajů. Prohlášení podepsané např. nájemcem nebo zástavním dlužníkem potvrzující druhé straně, že určité údaje o skutečnostech, jako např. datum prohlášení o existenci nájemní smlouvy, o tom, že nejsou žádné závady a že nájem je splatný k určitému datu, jsou správné. Doručení prohlášení učiněného nájemcem mu brání v pozdějším uplatnění námitek o skutečnostech rozdílných od těch, které byly uvedeny v prohlášení.

Estoppel in pais. Estoppel vzájemný. Zásada, podle níž lze osobě na základě jejího úkonu nebo jednání, nebo mlčení v době, kdy bylo její povinností mluvit, zabránit v uplatnění právního nároku, na nějž by jinak měla právo. Mitchell v. McIntee, 15 Or. App. 85, 514 P.2d 1357, 1359. Doktrína vychází z principu, že pokud osoba svým jednáním způsobí, že jiná osoba změní ve svůj neprospěch svou situaci, je takové osobě zabráněno v uplatnění nároku, na nějž by jinak měla právo. Peplinski v. Campbell, 37 Wash.2d 857, 226 P.2d 211, 213. *Viz také Equitable estoppel.*

Misrepresentation. *Viz Representation, estoppel by.*

Pleading. Řízení o námítce estoppel. Strana vznášející námítku musí nejen tvrdit a dokázat, že strana, vůči níž je námítka vznesena, předložila klamavé prohlášení a uvedla namítající stranu v omyl, ale také to, že namítající strana skutečně takovému prohlášení věřila a opírala se o něj, v důsledku čehož jí byla způsobena újma. Stanolind Oil & Gas Co. v. Midas Oil Co., Tex. Civ. App., 173 S.W.2d 342, 345.

Podle jednacích řádů soudů většiny států USA a soudů federálních estoppel je prostředkem afirmativní obhajoby (obran), který je třeba před soudem obhajovat. Fed. R. Civil P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 8(c).

Ratification distinguished. Odlišující ratifikace (stvrzení). Podstata „estoppelu“ tkví v podnícení jiného k takovému jednání, které je v jeho neprospěch. Podstatou „ratifikace“ je stvrzení (schválení) po jednání.

Ratifikací je strana vázána, neboť vázanou být chtěla, zatímco na základě „estoppelu“ je zavázána, neboť, nebyla-li by právně vázána, druhá strana by tím byla poškozena. Carlile v. Harris, Tex. Civ. App., 38 S.W.2d 622. *Viz Ratification.*

Res judicata distinguished. Odlišnost rei judicate. Předchází rozhodnutí mezi stejnými stranami, jež není přesně *res judicata* proto, že se zakládá na rozdílných důvodech žaloby, má stejné účinky jako „estoppel“ pouze ve vztahu k předmětu současného sporu nebo sporných bodů. Aetna Life Ins. Co. of Hartford, Conn. v. Martin, C.C.A. Ark., 108 Okl. 466, 110 P.2d 1102, 1104.

V pozdější žalobě s odlišnými právními důvody rozhodnutí má účinky jako „estoppel“ pouze vůči takovému předmětu sporu v druhé žalobě, jaký byl definován v první žalobě. Lorber v. Vista Irr. Dist., C.C.A. Cal., 127 F.2d 628, 634. Princip *res judicata* (věci rozsouzené) je součástí práva „estoppel“. Krisher v. McAllister, 71 Ohio App. 58, 47 N.E.2d 817, 819. Námítka *res judicata* je svou podstatou „estoppel“ proti straně, která spor prohrála, a brání jí žalovat ve věci, která byla předmětem rozhodnutí o předcházející žalobě. Námítka však nemá takový účinek ve vztahu k věcem, které vyjdou najevo posléze. Fort Worth Stockyards Co. v. Brown, Tex. Civ. App., 161 S.W.2d 549, 555. *Viz Res (Res judicata).*

Waiver distinguished. Odlišnost zřeknutí se práva. Zřeknutí je dobrovolné vzdání se nebo upuštění od uplatnění nějakého známého práva, prospěchu nebo výhody; estoppel je překážkou proti tomu činit si na ně nárok. V pojistovacím právu jsou však oba pojmy zaměnitelné. *Viz Waiver.*

Estover. Přiznané nároky. Právo nebo výsada, jež jsou přiznané pachtýři k opatření si dostatku dřeva z přilehlých pozemků tak, aby měl dostatek na topivo, ohrazení a na jiné zemědělské potřeby. 2 Bl. Comm. 35.

Příděl z nemovitosti nebo jiné věci osobě k jejímu zaopatření, jako je potrava a oděv.

Podpora (častěji „výživné“ — alimony) poskytovaná manželce odloučené *a mensa et thoro* (od stolu a od lože) z manželova majetku na její zaopatření. 1 Bl. Comm. 441.

Estoveria sunt ardeni, arandi, construendi et claudendi. Podporou (estover) jsou deputátní dříví, dříví, které si smí deputátník vzít na nářadí, orání, na opravu domu a na zbudování ohrazení.

Estoveriis habendis. Soudní příkaz (dnes již zastaralý) k poskytnutí podpory na výživné nebo na jiné potřeby manželce oddělené od stolu a od lože.

Est quiddam perfectius in rebus licitis. To, co je (právem) povoleno, je jaksi dokonalejší.

Estray. Zatoulané domácí zvíře. Domácí zvíře, které se zaběhlo vlastníku a toulá se nebo bloudí; obvykle v common law definováno jako zatoulané zvíře, jehož vlastník není znám. Zvíře nemůže být v tomto smyslu zatoulané, vyskytuje-li se v okruhu místa, kde je pěstováno, a vlastník je pustí na výběh. Stejně tak nejde o zatoulané zvíře, je-li straně, která zvíře zajala, znám vlastník.

Pojmu se také užívá pro trosky na moři nebo troseční zboží.

Estreat, v. Opsat soudní záznam. Pořídí si výtah o propadlé soudní záruce ze soudních záznamů a oznámit to soudu za účelem soudního stíhání. *Viz Estreat, n.*

Estreat, v. (z lat. *extractum*). Výtah. V anglickém právu opis nebo výpis z knihy soudních záznamů, tj. soudních protokolů, v nichž jsou zaznamenány pokuty, soudní záruky aj., uložené soudem, které mají být soudním zřízencem nebo jiným soudním úředníkem vybrány. Pravý opis nebo duplikát prvopisu, zejména záznamu o pokutách uložených soudem, *vytažený (extracted)* ze záznamu a potvrzený úředníkem zmocněným k jejich pořizování.

Estreciatus. Narovnaný (o silnici).

Estrepe. Stáhnout; oloupit; zničit; zrušit; zpustošit nemovitost, např. kácením stromů, bouráním domů, atd. Způsobit újmu na hodnotě majetku, který má být navrácen, jeho zpustošením a ničením.

Estrepeement. Závažné pustošení loupením nebo ničením pozemku k újmě toho, komu má být majetek navrácen. Zejména také nevyřizování (nerozhodování) vlastnické žaloby.

Estrepeement, writ of. Podle common law žaloba proti zpustošení. Žaloba toho, kdo má právo „návratu“ (reversioner), proti doživotnímu uživateli nemovitosti (tenant for life) z důvodu škody nebo újmy způsobené uživatelem na půdě. Vzhledem k tomu, že se jednalo pouze o podpůrnou žalobu o náhradu škody na pozemku a podle ekvity bylo možné totéž odškodnění udělit rozhodnutím o odškodnění, žaloby proti zpustošení se přestalo v Anglii používat a byla zrušena zákonem 3 & 4 Wm. IV, c. 27.

Estuary. Ústí. Ta část dolního toku řeky, která se vlévá do moře a v níž se projevuje příliv a odliv; zejména místo, kde se koryto řeky rozšiřuje a kde se silně projevuje příliv a odliv.

Et. A. Úvodní slovo několika latinských a francouzských právnických frází, kterých se dříve běžně užívalo.

Et adjournatur. A odročuje se. Fráze užívaná v starých soudních záznamech, kdy bylo řízení o důkazech odročeno na jiný den nebo kdy mělo být zahájeno řízení o dalších důkazech.

Et al. A jiní (a spol.). Zkratka pro *et alii*. Singulár je „et alius“ (*viz heslo*). Může také znamenat „a jiný“ v jednotném čísle.

Zkratky se používá (někdy v množném čísle jako *et als.*) jako dodatku za jménem (a spol.) osoby prvně jmenované tam, kde je několik žalobců, cedantů, adresátů, atd.

Tam, kde dodatek „a spol.“ je uveden v rozsudku soudu proti žalovanému, se citované znění vztahuje na všechny žalované. Williams v. Williams, 25 Tenn. App. 290, 156 S.W.2d 363, 369.

Et alii e contra. A jiní na druhé straně. Fráze používaná v soudních ročenkách k označení spojení více žalob v jednu.

Et alius. A jiný.

Et allocatur. A to je uděleno, to se povoluje.

Et cetera (or etc.). A další; a další věci; a tak podobní; a ostatek; a tak dále. Zkratka (*etc. — atd.*) často následuje po vyjmenování řady věcí nebo jmen a znamená, že se předpokládá, že do výčtu jsou zahrnuti i další. Po uvedení prvních slov výčtu nebo klauzule dříve již přednesené v plném znění je použití zkratky *atd.* odůvodněno úsporností a výhodností. Další věci podobného druhu nebo účelu než ty, které byly bezprostředně předtím uvedeny.

Et de ceo se mettent en le pays. Fr. pr. A tímto se odvolali k rozhodnutí poroty.

Et de hoc ponit se super patriam. A tímto se odvolal k rozhodnutí poroty. Formální závěr soudního řízení o zmateční stížnosti proti rozsudku. 3 Bl. Comm. 313. Doslovný překlad je v dnešní době zachován.

Et ei legitur in haec verba. A čte se mu těmito slovy. Věta dříve používaná v zápisu žádosti o výslech (*oyer*).

Eternal security. Věčné bezpečí. Teorie „věčného bezpečí“ znamená, že jestliže někdo se jednou stal křesťanem nebo jestliže jednou byl „obnoven“, pak jakékoli jeho chování v budoucnu jeho spásu neohroží. Ashman v. Studebaker, 115 Ind. App. 73, 56 N.E.2d 674, 678.

Et habeas ibi tunc hoc breve. A máte tam potom tento příkaz. Oficiální formulace nařizující splnění příkazu.

Et habit. Přípouští se. Běžný termín v soudních ročenkách (ročních souborech soudních rozhodnutí), vyjadřující připuštění žádosti podané stranou.

Ethics. Etika. Vztahující se k morálnímu jednání, chování, motivu nebo charakteru; jako např. morální emoce; také pojednání o morálních pocitech, povinnostech nebo jednáních; obsahující morální normy; morálka. Profesionálně správný a vhodný; v souladu s profesním standardním chováním. Kraushaar v. La Vin, 181 Misc. 508, 42 N.Y.S.2d 857, 859.

Legal ethics. Viz Canon (*Canons of judicial ethics*); Code of Professional Responsibility; Legal ethics.

Et hoc paratus est verificare. A toto je připraven dokázat. Latinská fráze, kterou se zakončovala obhajovací řeč (plea in confession and avoidance) ve věci doznání a odvolání; tzn., že tam, kde žalovaný uznal všechno, co žalobce uvádí, a sám namítá novou skutečnost k odvolání. Věty se užívalo tehdy, kdy obhajoba byla v latině, a na závěr obhajoby, která obsahovala novou pozitivní (afirmativní) skutečnost. Věta vyjadřovala ochotu a připravenost strany, která obhajobu přednášela, k předložení v obhajobě uvedených důkazů. O obhajobě, která byla zakončena tímto způsobem, se odborně hovořilo jako o obhajobě „končící důkazem“, na rozdíl od obhajoby, která jednoduše popírala skutečnosti uváděné druhou stranou a o které se proto hovořilo jako o obhajobě „končící odvoláním k porotě“, protože strana se pouze dovolávala rozhodnutí poroty.

Et hoc petit quod inquiratur per patriam. A to, o co žádá, může porota prošetřit. Závěr řeči obhájce předkládajícího věc porotě. Doslovný překlad převzatý do dnešních formálních podání.

Et inde petit iudicium. A tudíž žádá, aby soud rozhodl. Závěrečná klauzule obhajovací řeči, žádající soud o rozhodnutí ve prospěch obhajované strany. Objevuje se velmi záhy a je doslovným překladem převzatým do dnešních formálních podání.

Et inde producitur sectam. A tudíž předkládá žalobu. Latinský závěr prohlášení. Nepoužíval se v prohlášeních adresovaných advokátům a jiným představitelům soudu. 3 Bl. Comm. 295.

Etiquette of the profession. Profesní etika. Etický kodex přijatý společným nepsaným konsenzem členů právnické obce, zejména komorou advokátů. Viz Code of Professional Responsibility ; Legal ethics.

Et modo ad hunc diem. Lat. A nyní tento den. Věta byla formálním začátkem v zápisu o zahájení soudního řízení nebo o jeho pokračování po odročení. Ekvivalentní slovní spojení v angličtině se stále v této souvislosti používá.

Et non. Lat. A ne. Odborné spojení v obhajobě, jímž se uvozují negativní tvrzení zvláštní námitky. Má stejný účinek jako spojení *absque hoc*, „bez toho“ a někdy se používá místo něho.

Et seq. A násl. Zkratka pro *et sequentes* (mužský a ženský plurál) nebo *et sequentia* (střední rod) – „a následující“. Tímto odkaz na „str. 1, *et seq.*“ znamená „strana první a následující“. Také zkracováno jako „et seqq.“, což některé autoři upřednostňují pro odkazy na více než jednu následující stranu.

Et sic. A tak. V latinsky pronášených prohlášeních se takto uvozovala zvláštní závěrečná obhajovací řeč před soudem. Smyslem bylo uvést tuto řeč jako pozitivní a nikoli jako spornou; jako např. *et sic nil debet (a tak nic nedluží)*.

Et sic ad iudicium. A tak k rozhodnutí soudu.

Et sic ad patriam. A tak k rozhodnutí poroty. Fráze používaná v soudních ročenkách (ročních souborech soudních rozhodnutí) v souvislosti s odvoláním se k porotě.

Et sic fecit. A tak učinil.

Et sic pendet. A tak to zatím zůstalo (nerozhodnuto). Spojení používané ve starých záznamech k označení toho, že tento bod zůstal nerozřešen.

Et sic ulterius. A tak dále, a tak podobně.

Et ux. Zkratka pro *et uxor*, – „a manželka“. Připojuje-li se cedentova manželka ke smlouvě, je někdy v textu použito zkratky „A.B. *et ux.*“

Euclidian Zoning. Viz Zoning.

Eum qui nocentem infamat, non est aequum et bonum ob eam rem condemnari; delicta enim nocentium nota esse oportet et expedit. Není správné a spravedlivé, aby ten, kdo špatně mluví o zlém člověku, byl na základě toho odsouzen; proto je vhodné a účelné, aby zločiny zlých lidí byly známy. 1 Bl. Comm. 125.

Eundo et redeundo. Lat. Odplouvající a připlouvající. Používané o lodích.

Eundo, morando, et redeundo. Lat. Při cestě tam, při pobytu a cestě zpět. Osoba, která má trestní imunitu, která je vyňata z trestního stíhání (jako svědek, člen zákonodárného sboru, apod.), je touto imunitou chráněna obvykle při cestě na místo výkonu svých povinností, v místě výkonu povinností a při cestě zpět.

Eunomy. Rovná práva a spravedlivá vláda.

Eunuch. Eunuch. Kastrát.

Euphoria. Euforie. Přehnaný prožitek fyzického a emocionálního uspokojení, které neodpovídá zjevným stimulům nebo skutečnosti; obvykle psychologického původu, ale také jako duševní nemoc nebo stav vyvolané alkoholem nebo drogami.

Eurobanks. Eurobanky. Banky, které obchodují na trhu s evropskou měnou, přijímají vklady a poskytují půjčky v zahraniční měně.

Eurobond. Mezinárodní obligace vydaná mimo stát, v jehož měně jsou obligace vydány.

Eurodollar. Eurodolar. Dolary USA, které byly uloženy v evropských bankách nebo v evropských pobočkách bank USA.

European Court of Human Rights. Evropský soud pro lidská práva. Soud Rady Evropy. Jeho sídlo je ve Štrasburku. Byl zřízen v roce 1950. Mezinárodní úmluva o lidských právech, z roku 1950, účinná od roku 1953, nemusí být součástí vnitrostátního práva členských států a tyto státy nejsou ani povinny rozhodnutí Evropského soudu přijmout.

Euthanasia. Eutanazie. Jednání nebo úkon, jímž se osobě trpící nevyčlelnou nemocí a zakoušející nesnesitelnou bolest způsobí bezbolestně smrt jako projev milosti. Viz také Brain death; (*Natural Death Acts*); Will (*Living will*).

Evarts Act. Viz Judiciary Acts.

Evasion. Útěk, únik, vyhnutí se, vytáčka. City of Wink v. Griffith Amusement Co., 129 Tex. 40, 100 S.W.2d 695, 701. Mírná snaha vyhnout se pravdě nebo uniknout zákonnému trestu. Daňový „únik“ (evasion) je třeba odlišit od „vyhýbání se placení daní“ (tax avoidance). Daňový únik je neplněním zákonné povinnosti platit daně, zatímco vyhýbání se placení se týká snížení nebo neplacení daní využíváním odpočitatelných položek, výjimek apod.

Evasive. Unikající; vyhýbavý; úhybný, úskočný; jako např. úskočná námitka nebo obrana. Jestliže v řízení o důkazech jedna strana úskočnou námitkou vyžaduje vyjádření druhé strany, má tato právo žádat o určitější vyjádření. Fed. R. Civil P. (Federal Rules of Civil Procedure – Federální pravidla pro civilní řízení) 12(e).

Evasive answer. Vyhýbavá odpověď. Odpověď, která ani nepotvrzuje ani přímo nepopírá skutečnost, o níž se předpokládá, že je osobě známa. Podle Federálních pravidel pro civilní řízení (Fed. R. Civil P. 37), vyhýbavá odpověď je považována za nedostatek odpovědi a na jeho základě může strana navrhnout soudu, aby nařídil předložení přesvědčivých důkazů o odpovědi na zjišťující otázky.

Eve. Předvečer. Doba bezprostředně předcházející významnou událost.

Even. Vyrovnaný. Nemající žádnou povinnost nebo dluh vůči druhé straně; ani zisk ani ztrátu; např. nulový stav (breaking even).

Evening. Večer. Závěr dne a začátek noci; přesněji doba od západu slunce do tmy. V běžné řeči pozdní část dne a začátek noci do času ke spaní. Doba mezi západem slunce nebo večerí a obvyklým časem ke spaní. Viz také Nighttime.

Evenings. Výslužka. Ve starém anglickém právu večerní odměna určitého dílu sena nebo obilí, jako odměna a povzbuzení pachtýři, který vykonával robotu, sekal, odvážel nebo žal pro svého pána.

Event. Událost. Důsledek něčeho; konečný výsledek jednání; výsledek, jímž jednání, úkon nebo sled úkonů končí. Pozoruhodná událost nebo okolnost. Něco, co se událo.

Odlišuje se od jednání tím, že jednání je výsledkem vůle, zatímco událost je skutečností, která nastane nezávisle na lidské vůli (např. zemětřesení nebo povodeň).

Viz také Fortuitous event.

Eventus est qui ex causa sequitur; et dicitur eventus quia ex causis evenit. Událost je to, co má svou příčinu a nazývá se „událostí“, protože se udála jako důsledek příčiny.

Eventus varios res nova semper habet. Nové skutečnosti vždy vyvolávají různé události.

Evergreen contract. Obnovitelná smlouva. Smlouva, která se obnovuje automaticky každý rok, pokud ji jedna ze smluvních stran nevyhoví. Chemplex Co. v. Tauber Oil Co., D. C. Iowa, 309 F. Supp. 904, 908.

Every. Každý. Každý ze všech; všichni jedinci, kteří tvoří celek, chápaní jako jednotlivci. Výraz je někdy totožný s výrazem „všichni“ (all); někdy s výrazem „každý“ (each).

Every other thing. Vše další (potřebné). Spojení se používá tehdy, vyžaduje-li se, aby zaměstnavatel zajistil bezpečnost místa výkonu zaměstnání a učinil „vše další“, co je přiměřeně potřebné k ochraně zaměstnanců, znamená další opatření stejného druhu, která je zaměstnavatel povinen činit pro bezpečnost místa výkonu zaměstnání.

Evesdroppers. Viz Eavesdropping.

Evict. Soudně zbavit držby. V občanském právu zbavit osobu držby na základě soudního rozhodnutí nebo rozsudku. Viz Eviction.

Eviction. Odnětí držby soudním rozhodnutím; zbavení osoby držby půdy nebo nájemního práva, jež měl. Vyhnání nájemce z nemovitosti, buď na základě právního titulu nové držby nebo soudního žaloby, jako např. žaloby pro rušení držby (action of ejectment). Zbavení pachtýře držby nemovitosti (hospodářského statku) nebo takové rušení v jeho užívání požitků, způsobující jeho opuštění nemovitosti (takové opuštění je klasifikováno jako konstruktivní přesvědčení – constructive conviction). Estes v. Gatliff, 291 Ky. 93, 163 S.W.2d 273, 276.

Viz také Actual eviction; Constructive eviction; Ejectment; Forcible entry and detainer; Notice to quit; Partial eviction; Process (*Summary process*); Retaliatory eviction; Total eviction.

Evidence. Důkaz. Usvědčující důkaz nebo materiál zákonně předložený soudu ve sporném řízení stranami prostřednictvím svědků, záznamů, dokumentů, ukázek, konkrétních předmětů, apod., za účelem přesvědčit soud a porotu o jejich výpovědi a průkaznosti. Taylor v. Howard, 111 R.I. 527, 304 A.2d 891, 893. Svědectví, písemnosti nebo hmotné předměty nabízené jako důkaz pro tvrzení nebo návrh. Takový průkazný materiál, který je právně připuštěn a jímž soud může být podle práva přesvědčen o pravdivosti nebo nepravdivosti zpochybňované skutečnosti. People v. Leonard, 207 C.A.2d 409, 24 Cal. Rptr. 597, 600.

Svědectví, písemnosti, hmotné předměty nebo jiné věci předložené proto, aby potvrdily nebo vyvrátily existenci nějaké skutečnosti. Calif. Evid. Code. (California Evidence Code – Zákoník Kalifornie o důkazních prostředcích).

Všechny prostředky, jimiž je tvrzená skutečnost, jejíž pravdivost je předmětem šetření, dokázána nebo vyvrácena. Skutečnost, jejíž účinek, působení nebo charakter mají vyvolat přesvědčení o existenci nebo neexistenci nějaké jiné skutečnosti. To, co demonstruje, ozřejmuje nebo zjišťuje pravdivost faktu nebo sporného bodu, buď na jedné nebo druhé straně. To, co směřuje k vyvolání přesvědčení o existenci faktu. Právní prostředky, jimiž je v průběhu soudního řízení zjišťována pravdivost faktu.

Jako součást řízení o důkazech „důkazní řízení“ znamená souhrn právních norem, jimiž se stanoví, jaká svědectví jsou přípustná a jaká musejí být odmítnuta v každém soudním řízení, a jakou váhu lze připuštěným svědectvím přikládat. Viz Evidence rules.

K významu domněnky jako důkazu viz Presumption; zkoušky jako odlišující důkaz, viz Proof; svědectví jako synonymum nebo jako odlišující důkaz, viz Testimony; názor jako důkaz, viz View.

Viz také Adminicular evidence ; Aliunde; Autoptic evidence; Best evidence; Beyond a reasonable doubt; Circumstantial evidence; Competent evidence; Conclusive evidence; Conflicting evidence; Corroborating

evidence; Critical evidence; Cumulative evidence; Demeanor (*Demeanor evidence*); Demonstrative evidence; Derivative evidence; Direct evidence; Documentary evidence; Exemplars; Extrajudicial evidence; Extraneous evidence; Extrinsic evidence; Fabricated evidence; Fact; Fair preponderance of evidence; Hearsay; Illegally obtained evidence; Immaterial evidence; Incompetent evidence; Incriminating evidence; Inculpatory; Independent source rule; Indirect evidence; Indispensable evidence; Inference; Laying foundation; Legal evidence; Legally sufficient evidence; Limited admissibility; Material evidence; Mathematical evidence; Moral evidence; Narrative evidence; Newly discovered evidence; Offer of proof; Opinion evidence; *or* testimony; Oral evidence; Original document rule; Parol evidence rule; Partial evidence; Past recollection recorded; Perpetuating testimony; Physical fact rule; Positive evidence; Preliminary evidence; Preponderance of evidence; Presumption; Presumptive evidence; Prima facie evidence; Primary evidence; Prior inconsistent statements; Privileged evidence; Probable evidence; Probative evidence; Probative facts; Proof; Proper evidence; Real evidence; Reasonable inference rule; Rebuttal evidence; Relevant evidence; Satisfactory evidence; Scintilla of evidence rule; Secondary evidence; Second-hand evidence; State's evidence; Substantial evidence; Substantive evidence; Substitutionary evidence rule; Sufficiency of evidence; Traditionary evidence; View; Weight of evidence; Withholding evidence.

Obecně vzato, existují dva druhy důkazů, podle nichž porota může zjistit pravdivost faktu. Jeden je přímý důkaz — jako je např. svědectví osoby, která skutečnost viděla. Druhý je nepřímý nebo podmíněný — důkaz řetězu okolností poukazujících na existenci nebo neexistenci určitých faktů. Obecným pravidlem je, že právo nečiní rozdíl mezi přímým a nepřímým důkazem, pouze vyžaduje, aby porota zjistila skutečnosti podle převahy všech důkazů v soudním řízení, a to jak přímých, tak nepřímých.

Autoptic evidence. Důkaz přímým pozorováním. Druh důkazu předloženého soudu, který spočívá v předložení věci samotné a nikoli ve svědectví o ní. Věci předložené jako důkazní prostředek, který soud nebo porota mohou vidět a zkoumat na vlastní oči. Faktický důkaz na rozdíl od důkazu svědectvím; *např.* ve věci uzavření smlouvy smluvní listina nebo zbraň v řízení ve věci spáchání trestného činu vraždy. *Viz* Demonstrative evidence.

Character evidence. Důkaz o osobním charakteru. Důkaz o povaze nebo povahových rysech osoby je přípustný za splnění jistých podmínek v řízení před soudem. Obecným pravidlem je, že důkazy o povahových rysech osoby neprokazují skutečnost, že osoba v konkrétní situaci určitým způsobem jednala. Fed. Evid. R. 404.

Curative admissibility. *Viz* Curative.

Exculpatory evidence. Osvobozující důkaz. Obžalovaný v trestním řízení má právo na provedení důkazů o přechovávání kontrabandu nebo o dozoru státních orgánů, má-li takový důkaz prokázat jeho nevinu nebo zmírnit míru jeho zavinění, pokud o to žádá a pokud nedostatek průkaznosti by vedl k porušení spravedlivého soudního řízení. U.S. v. Agurs, 427 U.S. 97, 96 S. Ct. 2392, 49 L. Ed.2d 342. Odhalení důkazu státním orgá-

nech je upraveno Federálními pravidly pro trestní řízení (Fed. R. Crim. P. Federal Rules of Criminal Procedure) 16.

Expert evidence. Důkaz odborníkem. Svědectví experta, tj. osoby kvalifikované k podání důkazu k některým vědeckým, technickým nebo odborným stránkám sporu, na základě jeho speciální kvalifikace, dovednosti nebo znalosti předmětu. *Viz také* Expert witness.

Identification evidence. *Viz* Exemplars.

Illegally obtained evidence. *Viz* Exclusionary Rule; Fruit of poisonous tree doctrine; Mapp v. Ohio; Miranda Rule; McNabb—Mallory Rule; Motion to suppress.

Inculpatory evidence. Obviňující důkaz. Důkaz prokazující účast osoby na spáchání trestného činu; inkriminující důkaz. *Viz* Incriminating evidence.

Irrelevant evidence. Nepodstatný (irrelevantní) důkaz. Důkaz je irrelevantní, jestliže se nevztahuje k předmětu soudního sporu a jestliže ho logicky neprokazuje. *Viz* Irrelevant. *Srovnej Relevant evidence, níže.*

Material evidence. *Viz Relevant evidence, níže.*

Oral evidence. *Viz* Testimony.

Original evidence. *Viz* Original; Original document rule.

Preponderance of the evidence. Převažující důkaz. Ustálené důkazy (užívané v mnoha občanskoprávních žalobách), které jsou připuštěny, když důkazy předložené jednou stranou prokazují o skutečnosti, že „s větší mírou pravděpodobnosti nastala než nenastala“ a že nastala tak, jak to tvrdí tato strana. *Viz* Fair preponderance of evidence.

Proffered evidence. Navrhovaný důkaz. Důkaz, jehož přípustnost nebo nepřípustnost závisí na existenci nebo neexistenci jiné předběžné skutečnosti. Calif. Evid. Code.

Relevant evidence. Významný (relevantní) důkaz. Důkaz, který prokazuje existenci skutečnosti, jež má větší nebo menší důsledek na posouzení žaloby. Fed. Evid. R. 401. Důkaz zahrnující relevantní důkaz věrohodnosti svědka nebo osoby, která vypráví, co slyšela, směřující k prokázání nebo neprokázání sporné skutečnosti, jež má důsledek na posouzení žaloby. Calif. Evid. Code. Důkaz, jenž se logicky váže na předmět sporu. *Viz* Material evidence.

Tangible evidence. Hmatatelný důkaz. Věcný důkaz; důkaz, na který se dá sáhnout, který lze vidět, *jako např.* dokumenty, zbraň. Důkaz výpovědi svědka (testimonial evidence) je důkaz, který si lze vyslechnout, *např.* prohlášení osoby, která sedí na lavici svědků. *Viz* Demonstrative evidence.

Testimonial evidence. Důkaz výpovědi svědka. Důkaz výpovědi na rozdíl od demonstrativního nebo hmatatelného (věcného) důkazu. Com. v. Fernandez, 333 Pa. Super. 279, 482 A.2d 567, 569. *Viz* Testimony.

Evidence by inspection. Důkaz prohlídkou, přímým prozkoumáním, ohledáním. Takový důkaz, jež lze vnímat přímo smysly bez výpovědi svědka. Hmatatelný; věcný důkaz. *Viz* Demonstrative evidence.

Evidence codes. Důkazní zákoníky. Zákonná ustanovení upravující řízení o přípustnosti důkazů a o důkazním břemenu. (*např.* Kalifornský zákoník o důkazech — California Evidence Code). *Viz také* Evidence rules, *níže.*

Evidence completed. Dokončené důkazní řízení. Důkazní řízení je skončeno, jestliže obě strany předložily důkazy a nenavrhují další nebo jestliže, když žalobce nenavrhuje důkazy a žalovaná strana navrhuje, aby probíhalo řízení o zjišťování žalobcovy tvrzení, tato trvá na návrhu a odmítá navrhnout sama důkazy. Merriam v. Sugrue, D. C. Mun. App., 41 A.2d 166, 167.

Evidence, law of. Důkazní právo. Soubor norem a pravidel upravujících důkazní břemeno, přípustnost, relevantnost, hodnotu a hodnocení důkazů v řízení před soudem. *Viz* Evidence codes; Evidence rules.

Evidence of debt. Důkaz existence dluhu. Výraz používaný o listinném důkazu nebo obligacích dokládajících peněžní dluh. *Viz* Bond; Debenture.

Evidence of insurability. Důkaz o způsobilosti být pojištěn. Lékařské vyšetření, záznam a podobné osvědčení požadované pojišťovatelem ke stanovení pojišťovacího ohodnocení pro danou pojistnou smlouvu.

Evidence of title. Důkaz existence právního titulu k věci. Listina nebo jiný dokument o zřízení vlastnického titulu, zejména k nemovitosti. *Viz* Deed.

Evidence reasonably tending to support verdict. Důkaz rozumně (přiměřeně) podporující výrok poroty. Důkaz, který je postačující, relevantní a věcný a který rozumnou a nestrannou úvahou přirozeně nebo nepřímou vede k závěru, pro nějž existuje správný, spravedlivý a podstatný důvod. Kelly v. Oliver Farm Equipment Sales Co., 169 Okl. 269, 36 P.2d 888, 891. *Viz také* Evidence to support findings.

Označuje důkazy, které vyznívají ve prospěch každé skutečnosti, která má význam z hlediska předmětu sporu, v němž strana, v jejíž prospěch porota vynesla svůj verdikt, nesla důkazní břemeno. Nicolai—Neppach Co. v. Smith, 154 Or. 450, 58 P.2d 1016, 1024.

Evidence rules. Důkazní pravidla, pravidla dokazování. Normy, které upravují přípustnost důkazu při výslechu nebo před soudem, *např.* Federální pravidla pro dokazování (Federal Rules of Evidence); Jednotná pravidla pro dokazování (Uniform Rules of Evidence). Některé státy USA přijaly důkazní pravidla tak, jak jsou upravena ve Federálních pravidlech dokazování. V některých státech jsou pravidla pro dokazování kodifikována (*např.* California Evidence Code — Zákoník Kalifornie o důkazních prostředcích) nebo jinak upravena v zákonech (*např.* zákony států společně upravují přípustnost zvláštních sdělení).

Evidence to support findings. Důkaz na podporu zjištění. Podstatný nebo tak relevantní důkaz, jaký by rozumné uvažování mohlo připustit jako přiměřený pro formulaci závěru a jako dostatečný pro odůvodnění; rozhoduje-li v řízení porota, takovým důvodem je odmítnutí vynést verdikt tehdy, jestliže z něho vyplývající závěr je jednou ze skutečností, o nichž rozhoduje porota. Jordan v. Craighead, 114 Mont. 337, 136 P.2d 526, 528. *Viz také* Ultimate facts.

Evident. Zřejmý. Srozumitelný, pochopitelný a postačující pro rozhodování; zjevný; zřetelný; nezvratný; patrný; očividný.

Proof evident. *Viz* Proof.

Evidentia. Lat. Důkaz.

Evidentiary. Průkazný. Mající povahu důkazu; tvořící důkaz; dokazující. Týkající se uplatnění pravidel pro důkazy nebo důkazu samého v konkrétním sporu řízení.

Pojem zavedený Benthamem a pro svou užitečnost přijímaný ostatními autory.

Evidentiary facts. Nezvratný skutkový stav. Nezvratné skutečnosti. Takové fakty, které jsou nutné pro naplnění skutkové podstaty; jsou premisou, na jejímž základě lze stanovit skutkový děj. Womack v. Industrial Comm., 168 Colo. 364, 451 P.2d 761, 764. Fakty, které jsou důkazy o existenci nějakých jiných faktů.

Evidentiary harpoon. Nezákonné důkazy. Jde o důkazy výpovědi svědkem nezákonně opatřené a předložené státním žalobcem porotě, jako například doznání žalovaného ve vazbě za takových podmínek, které by jinak připuštění takových důkazů neumožňovaly. Kramer v. State, 258 Ind. 257, 317 N.E.2d 203, 207.

Evidently. Samozřejmě. Zřejmým způsobem; patrně; jasně, zřetelně, očividně. Pojmu se užívá k vyjádření přesvědčení, že závěr soudu je plně podepřen důkazy. Tennes v. Tennes, 320 Ill. App. 19, 50 N.E.2d 132, 139.

Evocation. Odnětí sporu soudu. Ve francouzském právu vynětí věci z pravomoci nižšího soudu a její přikázání jinému soudci nebo soudu. V jistém smyslu se takové rozhodnutí podobá rozhodnutí o přikázání věci jinému soudu (*certiorari*).

Evolution statute. Zákon o zákazu šíření evoluční teorie. Zákon zakazující vyučovat evoluční teorii ve školách, jenž byl prohlášen za neústavní pro porušení 1. Dodatku k Ústavě USA, který zakazuje vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství (Establishment clause). Epperson v. Arkansas, 393 U.S. 97, 89 S. Ct. 266, 21 L. Ed.2d 228.

Ewage. (právníká francouzština *Ewe*, voda). Vodné. Ve starém anglickém právu poplatek za protékající vodu. Stejný význam jako *aquage* nebo *aquagium*.

Ewbrice. Cizoložství.

Ewry. Úřad stolnický. Úřad v královské komoře, jehož funkcí byla péče o stolování.

Ex. Latinská předložka *z*, *bez*, *mimo*, *nepočítaje*, *podle*. Bývalý. Předložka označující odstoupený, minulý nebo předcházející. Předpona k označení funkce, poměru, statusu apod., která znamená, že osoba, o níž se mluví, jednou zastávala takovou funkci nebo byla v takovém poměru, ale již ji nezastává ani v tomto poměru nadále nesetrvává. Tedy, bývalý starosta (*ex—mayor*), bývalý společník (*ex—partner*), bývalý soudce (*ex—judge*).

Bez. Jako ekvivalent pro „vyjma“. V tomto smyslu zkratka pro „except“ (kromě). Tedy, bez vlastnického titulu (*ex—interest*), bez kuponů (*ex—coupons*), bez dividend (*ex—dividend*).

Také zkratka pro „exhibit“ (důkaz, doklad).

Ex abundant. Z hojnosti; hojně; nadbytečně; více než je dostatečné.

Ex abundant cautela. Lat. Z přílišné opatrnosti.

Exaction. Nezákonné vymáhání platby. Nezákonné jednání státního úředníka nebo jiné osoby vymáháním poplatku nebo odměny za poskytnutou službu z titulu své funkce nebo pravomoci tehdy, kdy zaplacení poplatku není třeba. *Viz také* Extortion.

Exactor. Výběrčí. V kontinentálním právu ten, kdo vybírá poplatky; výběrčí daní. Ve starém anglickém právu výběrčí poplatků do státní pokladny. *Exactor regis* byla funkce královského výběrčího daní, který vybíral daně a jiné dluhy do královské pokladny.

Ex adverso. Na druhé straně. Užíváno o právním zástupci (advokátu) druhé strany.

Ex aequitate. Podle ekvity; na základě ekvity (viz heslo).

Ex aequo et bono. Podle toho, co je spravedlivé a dobré. Fráze převzatá z kontinentálního práva, vyjadřující to, co je spravedlivé a správné, na rozdíl od toho, co odpovídá striktnímu znění zákona; podle spravedlnosti a svědomí. 3 Bl. Comm. 163.

Ex altera parte. Z druhé strany.

Examen. Lat. Zkouška. *Examen computi* — kontrolní součet v účtu.

Examination. Vyšetřování; šetření; inspekce; výslech.

Abstract of title. Dotazování o právním titulu. Získávání informací o obsahu právního titulu osobou (nebo jejím zástupcem), která hodlá koupit nemovitost a zjistit minulé a současné podmínky právního stavu takové nemovitosti se zřetelem na retenční právo, zatížení a jiná omezení. Účelem je zjistit, zda jsou dány podmínky pro koupi a prodej nemovitosti.

Bankruptcy. Dotazování v konkurzním řízení. Dotazování na konkurzního dlužníka v konkurzním řízení (první schůzi věřitelů), týkající se objemu jeho dluhů a majetkové podstaty, stavu podniku, důvodu konkurzu, obchodování s věřiteli a jinými osobami, rozsahu, druhu a položení jeho majetku a všech otázek, jež mohou ovlivnit správu a vedení jeho majetku. *Bankruptcy Code*, § 343.

Criminal procedure. Vyšetřování v trestním řízení. Výslech vyšetřujícím soudcem osoby, která byla obviněna ze spáchání trestného činu a zadržena ve vazbě nebo vyšetřování skutečností, které jsou mají souvislost se spácháním trestného činu, za účelem zjištění, zda existuje dostatečný vazební důvod (důvod nepropuštění na kauci) do doby řádného soudního přelíčení. Předběžný výslech za účelem zjištění, zda osoba obviněná ze spáchání trestného činu má být postavena před soud. *Viz* Court of Inquiry; Examining court; Examining trialů Interrogation; Preliminary hearing.

Discovery. *Viz* Deposition; Discovery; Interrogatories.

Invention. Šetření o patentu. Šetření úřadem pro patenty a vynálezy na základě žádosti o udělení patentu s ohledem na novost a užitečnost údajného vynálezu a s ohledem na jiná podání návrhů na udělení patentu. 35 U.S.C.A. § 131 a násl.

Witnesses. Výslech svědků. Výslech svědků spočívá v kladení řady otázek svědkovi žalobcem nebo jeho právním zástupcem nebo právním zástupcem žalované strany za tím účelem, aby soud a porota byly zákonným způsobem seznámeny se skutečnostmi a předmětem sporu, o nichž svědek ví, nebo aby byly prozkoumány a vyšetřeny důkazy, které svědek již předložil.

Viz také Cross—examination; Direct examination; Leading question; Preliminary hearing; Recross examination; Redirect examination; Re—examination; Separate examination. Co se týče výslechu svědků před zahájením soudního řízení *viz* Deposition; Interrogatories. Co se týče povinného výslechu, *viz* Subpoena.

Examined copy. Ověřený opis. Opis záznamu, veřejné listiny nebo dokumentu, který souhlasí s prvopisem (originálem).

Examiner. Revizor. Vyšetřovatel. Zástupce státního orgánu nebo jiná osoba zmocněná provést revizi (*např.* bankovní revizor) nebo osoba pověřená soudem vyslechnout svědky.

Zmocněnec soudu oprávněný provádět výslech svědků ve věcech, o nichž přísluší rozhodovat soud; *např.* auditor, člen odvolacího soudu, rozhodčí.

Patentový znalec úřadu pro patenty a vynálezy pověřený prověřovat možnost udělení patentu navrhovanému objevu nebo vynálezu.

Viz také Auditor; Inspector; Master; Referee.

Examiners, bar. Examinátoři advokátní komory. Osoby jmenované v jednotlivých státech USA k prověřování, zda absolventi právnických škol jsou schopni aplikace práva. Zkouška se nazývá „advokátská zkouška“ (bar examination).

Examining board. Zkušební komise. Obecně komise složená ze zástupců státních nebo nestátních orgánů, kteří jsou odpovědní za zkoušení osob, které se ucházejí o zaměstnání nebo o výkon profesní činnosti.

Examining court. Vyšetřující soud. Soud nižšího stupně, který provádí předběžné vyšetřování za účelem určení pravděpodobného právního důvodu a rozhodnutí o propuštění obviněného na kauci, dříve než je jako obžalovaný v trestní věci předvolán k řízení před porotou. *Viz* Court of inquiry; Preliminary hearing.

Examining trial. Předběžné řízení před soudem. Předběžné šetření, v němž se má zjistit, zda existuje důvod k předvolání obviněného k řízení před porotou. *Viz také* Preliminary hearing.

Exannual roll. Roční soupis dluhů. Ve staré anglické soudní praxi záznam, do něhož se zapisovaly (podle tehdejšího způsobu oznamování šerifových záznamů) nevymahatelné pokuty a marné dluhy. Tyto záznamy se *každoročně* (*annually*) předčítaly šerifovi, jenž měl uvážít, který z dluhů lze vymáhat.

Ex antecedentibus et consequentibus fit optima interpretatio. Z toho, co (v zákoně) předchází a co následuje, lze nejlépe (ustanovení) interpretovat. Nejlepší interpretace (části právní listiny) lze vyvodit z předcházejících a následujících (částí). Soud bude rozhodovat o právní listině nebo smlouvě, složené z několika částí nebo ustanovení, jako celku; soud posoudí funkci každé z částí, aby tak zjistil a naplnil úmysl stran. Na právní listinu se hledí jako na soubor všech jejích částí tak, aby každá její část byla s celkem konzistentní a byla účinná.

Ex arbitrio iudicis. Podle uvážení soudce. 4 Bl. Comm. 394. Fráze z římského práva.

Ex assensu curiae. Se souhlasem soudu.

Ex assensu patris. Se souhlasem otce. Druh vdovského podílu (*ad ostium ecclesiae*) uděleného za života manželova otce; syn s výslovným otcovým souhlasem uděluje své manželce parcelu z otcova pozemku. V Anglii zrušeno zákonem 3 & 4 Wm. IV, c. 105, 13.

Ex assensu suo. S jeho svolením. Fráze v rozsudcích o náhradě škody způsobené omeškáním.

Ex bonis. Z majetku. Termín římského práva odlišující se od termínu *in bonis* (v majetku), který se týkal vlastnictví k majetku a nikoli momentální držby.

Excambiator. Obchodník s nemovitostmi (s půdou); makléř. Zastaralý výraz.

Excambium. Směna; burza; místo, kde se obchodníci scházejí k uzavírání obchodů; také ekvivalentní náhrada; náhrada za vdovský podíl udělený se souhlasem manželova otce (*dower ad ostium ecclesiae*).

Ex cathedra. Z katedry. Původně užíváno o rozhodnutích papežů z jejich *katedry* nebo stolce. Odtud autoritativní; mající sílu autority.

Ex causa. Lat. Z právního titulu.

Excellency. Excellence. Titul někdy udělený hlavě státu; také titul církevních hodnostářů a soudců Mezinárodního soudního dvoru v Haagu.

Except. Kromě; až na; vyjma; jiný než; jinak než; vyloučit ze zřetele. *Viz* Exemption.

Excepting. Vyjímaje. V právních listinách jsou formulace „s výhradou“ (*reserving*) a „vyjímaje“ (*excepting*) vzájemně zaměnitelné a znamenají, že k něčemu se nepřihlíží, že na něco se nebere zřetel. Porter v. Warner—Caldwell Oil Co., 183 Okl. 1, 80 P.2d 252, 253. Pojmy „s výhradou“ (*reserving*) a „vyjímaje“ (*excepting*), přestože jsou odlišné, lze používat střídavě, aniž by to měnilo jejich smysl. Stephens v. Kentucky Valley Distilling Co., 275 Ky. 705, 122 S.W.2d 493, 496.

Exceptio. Námitka. Obrana, žalobní odpověď, odmluva. V římském právu vyjádření žalovaného k bodům žaloby, v němž přijímá právní důvod žaloby, avšak uvádí nové skutečnosti, jež za předpokladu, že jsou pravdivé, zcela nebo zčásti odporují tvrzením žalující strany; tím se liší od pouhého odporu proti tvrzením žalující strany. V tomto smyslu termín koresponduje připouštějící a odporující žalobní odpovědi podle common law (*plea in confession and avoidance*). Námitky k „obraně“ (*defense*) nebo „odpovědi“ (*plea*) podle common law. Tvrzení a obrana žalované strany, jimiž jsou žalobcovy nároky zmařeny, buď podle práva nebo na základě equity. Přísně vzato vyloučení žaloby z rozhodování na základě ekvity, jestliže je žalobou podle práva (*actionis jure stricto competentis ob aequitatem exclusio*). Námitka proti uplatnění žaloby, která odhalila, že přestože je sama jinak správná, se nevztahovala k danému sporu. Druh obrany přípustný v případech, kdy, ačkoli byla žaloba spravedlivá, přesto byla nespravedlivá vůči konkrétní žalované straně.

Exceptio dilatoria. Oddalovací námitka (žalobní odpověď); označovaná také jako „dočasná“ (*temporalis*); taková, která zmaří uplatnění žaloby na určitý čas (*quae ad tempus nocet*) a její oddálení (*et temporis dilationem tribuit*); takovou je dohoda o nepodávání žaloby po určitou dobu, *např.* po pět let.

Exceptio doli mali. Žalobní obrana nebo námitka podvodu.

Exceptio dominii. Námitka vlastnictví. Dožadování se vlastnictví v žalobě o navrácení majetku, na který nemá žalující strana právo držby.

Exceptio dotis caetae non numeratae. Obrana proti žalobě o navrácení věna, které nebylo nikdy vyplaceno, ačkoli bylo přislíbeno, přípustná na základě rozvázání manželství v určité lhůtě.

Exceptio ejus rei cuius petitur dissolutio nulla est. Námitka ve věci, která je žalobou napadená, je neúčinná.

Exceptio falsi omnium ultima. Námitka popírající skutečnost je ta nejposlednější.

Exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. Výjimka potvrzuje pravidlo ve věcech nevyňatých (v případech, které nejsou výjimkou).

Exceptio firmat regulam in contrarium. Výjimka potvrzuje pravidlo opačného významu. *Viz* Exceptio probat regulam.

Exceptio in factum. Výjimka (námitka) založená na zvláštních okolnostech daného případu.

Exceptio in personam. Námitka nebo žalobní odpověď osobní povahy, kterou může vznést pouze osoba k tomu oprávněná.

Exceptio in rem. Námitka nebo žalobní odpověď, která není osobní povahy, ale je vázaná na právní skutečnost, o níž se žaloba opírá a tedy může být vznesena stranou, která má na tom zájem, včetně dědiců a ručitelů současného nebo původního dlužníka.

Exceptio jurisjurandi. Námitka přísahy; námitka toho, že věc byla řečena pod přísahou. Tento druh námítky byl připuštěn tam, kde dlužník přísahal svému věřiteli (*creditor deferente*), že mu nic není dlužný, a přesto ho věřitel žaloval.

Exceptio metus. Námitka hrozby. Odpovídá dnešní námitce násilí.

Exception. Výjimka. Vynětí nebo vyloučení z určitého počtu nebo třídy případů; výjimka, to, co je vyňato nebo odděleno od jiných věcí podle obecného pravidla nebo podle druhu; osoba, věc nebo případ určený jako odlišný a nezařazený; vyjímání, vynechávat ze zmínky nebo pomínout. Výslovné vyloučení něčeho ze smlouvy nebo písemné listiny. „Výjimka“ má takové účinky, že něco je vyloučeno z věcí poskytnutých, z toho, co by jinak bylo poskytnuto nebo zahrnuto. Christman v. Emineeth, N.D., 212 N.W.2d 543, 552. Výjimka vylučuje určité majetkové právo z působnosti smlouvy; to zůstává cedantovi jako právo nedotčené smlouvou. Elrod v. Heirs, Devisees, etc., 156 Neb. 269, 55 N.W.2d 673, 675, 676.

Námitka vůči nařízení nebo rozhodnutí soudu první instance. Formální námitka vůči postupu soudu při jednání o věci, odmítající nějaký požadavek nebo jinou námitku; rozumí se, že strana vznášející námitku se nesmíruje s rozhodnutím soudu a usiluje o to, zvrátit jeho rozhodnutí, a že strana miní využít nároku nebo námítky v dalším řízení. Podle pravidel soudního řízení před federálními soudy a před soudy většiny států byla potřeba uplatnit důkazní námitku nebo námitku proti rozhodnutí, mělo-li se zachovat právo na odvolání, nahrazena obecnou námitkou (objection). Fed. R. Civil P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 46.

Viz také Challenge; Dilatory exceptions; General exception; Objection; Peremptory exceptions; Reservation; Special exception.

Bill of exceptions. *Viz* Bill.

Deed. Výjimka ve smlouvě o převodu majetku. Výjimka vylučuje část z věcí postoupených smlouvou cesionáři, které by mu jinak připadly.

Insurance policy. Výjimka ve smlouvě o pojištění. Vyloučení jednoho nebo více rizik. Kirkby v. Federal Life Ins. Co., C.C.A. Mich., 35 F.2d 126, 128. Smyslem výjimky je vyloučit to, co by jinak bylo součástí smlouvy, aby se zvláštní případy vyňaly z případů obecného charakteru nebo aby se strany vyhnuly dezinterpretaci.

„Reservation“ and „proviso“ compared. Srovnání výjimky s výhradou a výminkou. „Výhrada“ (reservation) zakládá nové právo cedanta (postupitele), zatímco výjimka odnímá z udíleného majetku právní titul na takovou jeho část, která by jinak byla převedena na cesionáře. Clark v. Pauley, 291 Ky. 637, 165 S.W.2d 161, 162. Výhrada se netýká souboru věcí postoupeného majetku, ale ponechává cedantovi některá práva k majetku, jako např. služebnost. Výjimka se týká souboru věcí a vylučuje některé z nich z majetku. Moore v. Davis, 273 Ky. 838, 117 S.W.2d 1033, 1035. „Výhrada“ je vždy něčím, co se odnímá z toho, co již bylo jasné postoupeno, zatímco výjimka je část majetku, která nebyla vůbec postoupena. Lewis v. Standard Oil Co. of California, C.C.A. Cal., 88 F.2d 512, 514. Výjimka vyjímá zcela (absolutně) z působnosti závazku nebo právního předpisu; výjimka, vlastně *podmíněné* vyloučení. Výjimka vyjímá ze závazku nebo právního předpisu něco, co by jinak bylo jejich součástí; výjimka vylučuje na základě nesplnění nebo omluvy. Výhrada poskytuje cedantovi (postupiteli) nová práva k postoupeným věcem, zatímco výjimka vylučuje určitou část majetku z předmětu postoupení. Petty v. Griffith Mo., 165 S.W.2d 412, 414; U.S. v. 1,010.8 Acres, More or Less, Situate in Sussex County, Del., D.C. Del., 56 F. Supp. 120, 128.

Existoval však také názor, že „výjimka“ (proviso) a „výjimka“ (exception) mají v podstatě stejný význam a že jsou často jako synonyma zaměnitelné. Victory Oil Co. v. Hancock Oil Co., 270 P.2d 604, 611.

Srovnej také Variance.

Statutory laws. Výjimka ze zákona. Výjimka ze zákona je ustanovení, jímž se vylučují některé osoby nebo věci z obecné třídy lidí nebo věcí, na něž se stanovení zákona obecně vztahují. Funkcí „výjimky“ ze zákona je vyloučit něco z dopadu zákona nebo podmínit nebo omezit obecnost základní úpravy, v zákoně obsažené. Výjimka nemusí být nutně obsažena v článku zákona bezprostředně následujícím nebo předcházejícím. Gat-liff Coal Co. v. Cox, C.C.A. Ky., 142 F.2d 876, 882. Dva zákony, týkající se stejného předmětu úpravy, je třeba studovat společně a ustanovení jednoho zákona o specifické aplikaci na určitý subjekt se posuzují jako „výjimka“ ve vztahu k druhému zákonu, který je svou úpravou obecný. Eagleton v. Murphy, 348 Mo. 949, 156 S.W.2d 683, 685. Viz Grandfather clause.

Exceptional circumstances. Výjimečná situace. Okolnosti, které jsou mimo řádný běh událostí; mimořádné nebo nezvyklé okolnosti. Například nedostatek originální pravomoci orgánu vyslyšet a rozhodovat o sporu vytváří „výjimečnou situaci“, jež je základem pro přednesení první žádosti o nařízení soudu k předvedení osoby před soud (habeas corpus). Wesley v. Schneckloth, 55 Wash.2d 90, 346 P.2d 658, 660.

Exceptio non adimpleti contractus. Námitka žalovatelnosti pro nedodržení smlouvy. Námitka žalovatelnosti, zakládající se na smlouvě o vzájemných závazcích nebo povinnostech, kdy za podmínky, že žalující strana nesplnila své smluvní závazky, není oprávněná podat žalobu proti druhé smluvní straně.

Exceptio non solutae pecuniae. Námitka nesplacení dluhu. Námitka, že dluh nebyl zaplacením splacen (tak jak tvrdí odpůrce), nehledě na kvitanci nebo potvrzení o zaplacení vystaveném osobou, již platba měla být údajně odvedena.

Exceptio nulla est versus actionem quae exceptionem perimit. Námitka proti žalobě, která zmaří (předmět) námitky, je neúčinná.

Exceptio pacti conventi. Námitka dohody; Námitka zakládající se na dohodě stran o tom, že žalobce nepodá žalobu u soudu.

Exceptio pecuniae non numeratae. Námitka nevyplacených peněz; obranná námitka vznesená žalovanou stranou za slib, že vrátí peníze, které nikdy nedostala.

Exceptio peremptoria. Rozhodná námitka; označovaná také jako „věčná“ (*perpetual*); taková námitka, která jednou provždy zmaří předmět nebo základ žaloby (*quae semper rem de qua agitur perimit*); takovou námitkou je *námitka zlého úmyslu* (*exceptio doli mali*), *námitka hrozby* (*exceptio metus*), atd.

Exceptio plurium concubentium. Námitka několika druhů (souložníků) v žalobách o určení otcovství. Yarmark v. Strickland, Fla. App., 193 So.2d 212.

Exceptio probat regulam. Výjimka potvrzuje pravidlo. Někdy citováno s předavkem „*de rebus non exceptis*“ („co se týče věcí, které nejsou vyňaty“).

Exceptio quae firmat legem, exponit legem. Výjimka, která potvrzuje zákon, vysvětluje zákon.

Exceptio quoque regulam declarat. Výjimka také vyhláší pravidlo.

Exceptio rei judicatae. Námitka rozsouzené věci; námitka, že o předmětu žaloby bylo již pravomocně rozhodnuto.

Exceptio rei venditae et traditae. Námitka prodeje a doručení věci. Uplatnění takové námitky předpokládá, že existovala platná kupní smlouva a že došlo k postoupení věci; avšak na základě pravidla, že nikdo nesmí převést na druhého větší práva než má sám, nedošlo ještě k převodu majetku, neboť skutečnému vlastníku v uplatnění jeho práva brání nějaké zvláštní okolnosti.

Exceptio semper ultimo ponenda est. Výjimka je vždy uvedena na konci.

Exceptio senatusconsulti macedoniani. Námitka osobní nezpůsobilosti. Námitka vůči žalobě o vrácení peněz založená na tom, že půjčka byla poskytnuta nezletilé osobě nebo osobě v otcovské moci; název vznikl podle usnesení senátu, kterým se zakázalo vymáhání peněz z takových půjček.

Exceptio senatusconsulti velleiani. Námitka osobní nezpůsobilosti. Námitka vůči žalobě proti smlouvě o ručení, zakládající se na tom, že ručitelem byla žena, která tudíž nebyla způsobilá brát na sebe závazky jiného; název vznikl podle usnesení senátu, kterým se uzavírání takových smluv zakazovalo.

Exceptio temporis. Námitka promlčení (námitka analogická námitce omezení uplatnění zákona); námitka, že lhůta k uplatnění žaloby stanovená zákonem uplynula.

Exceptis excipiendis. Lat. Se všemi nutnými výjimkami.

Exceptor. Namítající strana. Ve starém anglickém právu strana, která uplatnila námitku.

Except right of way. S výjimkou práva cesty. Fráze „bez práva cesty“ (less the right of way) a „s výjimkou práva cesty“ (except right of way) v ustanovení smlouvy o převodu majetku (nemovitosti) mají dobře vymezený, jasný a jednoznačný smysl, podle něhož cedant (postupitel) postupuje celou nemovitost jako služeb-

nost a současně výslovně uznává a přiznává panující pozemek. Jennings v. Ameada Petroleum Corporation, 179 Okl. 561, 66 P.2d 1069, 1071.

Excerpta or excerpts. Výňatky, výpisky, výtahy.

Ex certa scientia. Z jistého poznání. Těchto slov se dříve užívalo v patentech a vyjadřovalo se jimi, že král je obeznámen s tím, o čem v patentu jde.

Excess. Exces, vybočení, přemíra. Jednání nebo rozsah, jenž přesahuje to, co je obvyklé, náležité nebo nutné. Stupeň nebo míra, jimiž jedna věc nebo počet překračuje jinou. Viz také Excessive.

Excess clause. Doložka o mimořádném pojištění. Ustanovení, jímž se ve smlouvě o pojištění pojistka vztahuje na výši ztráty přesahující pojistný základ upravený jinou pojistnou smlouvou. Federal Kemper Ins. Co., Inc. v. Health Ins. Admin., Inc., 424 Mich. 537, 383 N.W.2d 590, 592. Ve smlouvě o pojištění taková doložka poskytuje pojištěnému pojistnou náhradu do výše pojistné náhrady za mimořádnou ztrátu pouze po vyčerpání závazků podle jiné platné smlouvy o pojištění. Underground Const. Co., Inc. v. Pacific Indem. Co., 49 Cal. App.3d 62, 122 Cal. Rptr. 330, 333. Viz také Excess policy.

Excess condemnation. Neúměrné zabavení majetku. Zabavení majetku většího rozsahu než bylo skutečně třeba. Viz Condemnation.

Excess insurance. Mimořádná (nadměrná) pojistka. Takový rozsah pojistného krytí, které překračuje dolarový limit krytí jedné bankovní pojišťovny přepravce, ale po níž je požadováno placení zvláštní ztráty, které se tím liší od „jiného pojištění“, jehož lze použít k vyplacení příspěvku na ztrátu. Viz také Excess policy.

Excess jurisdiction. Překročení pravomoci. O překročení jde tehdy, jestliže soud překročí své pravomoci v rozhodování o případu tím, že se zabývá věcmi, jež jsou mimo jeho kompetenci; omyl soudu při rozhodování není totéž jako překročení pravomoci při rozhodování. Robrock v. Robrock, 105 Ohio App. 25, 151 N.E.2d 234, 239. Viz Excess of jurisdiction.

Excessive. Nadměrný. Větší než obvyklý nebo náležitý. Obecný výraz pro to, co přesahuje míru nebo rozsah. Austin St. Ry. Co. v. Oldham, Tex. Civ. App., 109 S.W.2d 235, 237. Mající sklon k nadměrnosti, jež je stavem přesahujícím náležitý nebo přiměřený limit nebo míru.

Excessive assessment. Nadměrný daňový odhad. Daňový odhad, který je značně neúměrný ve srovnání s jinými daňovými odhady. Southern California Telephone Co. v. Los Angeles County, 45 Cal. App.2d 111, 113 P.2d 773, 776.

Excessive bail. Nadměrná kauce. Osmý dodatek k Ústavě USA, stejně jako ústavy jednotlivých států, zakazují vyžadovat nadměrné kauce. Týká se kaucí ve větší výši, než je přiměřeně dostatečné k tomu, aby se zabránilo útěku před zákonem; kauce, která je sama o sobě nepřiměřeně vysoká a zřetelně neúměrná přestoupení zákona nebo která se jako taková vzhledem ke konkrétním okolnostem případu jeví. Blunt v. U.S., D.C.D.C. 322 A.2d 579. Kauce vyměřená na částku vyšší, než je přiměřeně vypočítaná částka ke splnění účelu jistoty, že obviněný se dostaví k soudu a podrobí se rozsudku, bude-li shledán vinným, je „nadměrnou kaucí“ podle 8. Dodatku k Ústavě USA. Stack v. Boyle, 342 U.S. 1, 72 S. Ct. 1, 96 L. Ed. 3.

Excessive damages. Viz Damages.

Excessive drunkenness. Nadměrná opilost. Nadměrně opilý je ten, kdo je natolik zbaven rozumu, že není schopen chápat obsah a důsledky svého jednání. Viz Driving while intoxicated.

Excessive fine or penalty. Nadměrná pokuta. Osmý dodatek k Ústavě USA, stejně jako ústavy jednotlivých států, zakazují vymáhat nadměrné pokuty. Stát nesmí, aniž by porušil ústavu, někoho uvěznit pro neschopnost zaplatit pokutu, jestliže by nebyl býval uvězněn, prokázal-li schopnost zaplatit pokutu a uhradil-li ji. Tate v. Short, 401 U.S. 395, 91 S. Ct. 668, 28 L.Ed.2d 130. Jakákoliv pokuta, která závažným způsobem zhoršuje způsobilost získat prostředky k obživě. Viz Corporal punishment; Excessive punishment; Punishment.

Excessive force. Nepřiměřená obrana (síla). Taková obrana, která přesahuje potřebu nouze a poměry konkrétního případu, nebo která není opodstatněná z hlediska všech okolností, jak je tomu v případě obrany majetku silou mající za následek smrt ve srovnání s obranou života. Viz Self defense.

Excessively. Nepřiměřeně, neúměrně, nadměrně, nadbytečně.

Excessively intoxicated. Nadměrně intoxikován (pod silným vlivem toxických látek, zejm. alkoholu). Osoba je nadměrně intoxikována tehdy, je-li natolik zbavena rozumových smyslů, že není schopna porozumět obsahu a důsledkům svého jednání. Viz Driving while intoxicated; Excessive drunkenness.

Excessive punishment. Nepřiměřený trest. Trest nebo pokuta, který není úměrný závažnosti porušení zákona nebo vzhledem k rejstříku trestů obžalovaného. Podle 8. Dodatku k Ústavě USA nepřiměřenými tresty jsou ty tresty, které jsou ve značném nepoměru k trestům za podobná přestoupení zákona. Naked City, Inc. v. State, Ind. App. 3 Dist., 460 N.E.2d 151, 158. Trest nepřiměřeně dlouhý může být krutým a neobvyklým trestem ve smyslu zákazu obsaženém v 8. Dodatku k Ústavě USA. Weems v. U.S., 217 U.S. 349, 30 S. Ct. 544, 54 L. Ed. 793. Viz Corporal punishment; Excessive fine or penalty; Punishment.

Excessive speed. Nadměrná rychlost. Motorové vozidlo jede nadměrnou rychlostí, jestliže řidič je neovládá.

Excessive verdict. Nepřiměřený výrok poroty (verdikt). Verdikt, jenž je výsledkem projevů emocí nebo předsudků. Babb v. Murray, 26 Cal. App.2d 153, 79 P.2d 159, 160. Prověrkou toho, zda je verdikt nepřiměřený, je skutečnost, zda jeho přisnost je taková, že vyvolá pohoršení soudců. Scheidegger v. Thompson, Mo. App., 174 S.W.2d 216, 222. Viz Remittitur.

Excessum in jure reprobatur. Excessus in re qualibet jure reprobatur communi. Neúměrnost v právu se kárá. V common law se kárá neúměrnost ve všem.

Excess limits. Nadlimitní pojištění. Pojištění proti ztrátám nad obvyklý limit.

Excess of jurisdiction. Překročení pravomoci. O překročení pravomoci jde tehdy, jestliže soud zpočátku postupoval náležitě v mezích svých pravomocí, ale vydáním nějakého nařízení nebo provedením nějakého soudního úkonu přesáhl své pravomoce. Olson v. District Court of Salt Lake County, 93 Utah 145, 71 P.2d 529,